

Externé hodnotenie Operačného programu Ľudské zdroje pre programové obdobie 2014 – 2020

Vyhodnotenie použitých metód, zistení a odporúčaní formulovaných v rámci externých hodnotení OP ĽZ – ad hoc hodnotenie

ZÁVEREČNÁ HODNOTIACA SPRÁVA

Objednávateľ:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Poskytovateľ:

Skupina dodávateľov v zložení: Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o., RADELA s. r. o.

Autori výstupov hodnotenia:

Lucia Ulbriková

Ján Helbich

Za obsah, zistenia a odporúčania tejto hodnotiacej správy je zodpovedný Poskytovateľ. Vyjadrenia a názory uvedené v tejto správe sa nemusia nutne zhodovať s názormi Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Obsah

Zoznam použitých skratiek	4
Zoznam tabuliek	6
Zoznam obrázkov	6
Zhrnutie	7
Executive summary	9
1 Kontext hodnotenia	11
2 Metodika hodnotenia	15
3 Zistenia	16
3.1 EO1: Zodpovedali metódy hodnotení potrebám zadávateľa (implementačných štruktúr)?	16
3.2 EO2: Do akej miery reagovalo časovanie hodnotení na informačné potreby zadávateľa?	29
3.3 EO3: Ako prispeli formulované zistenia a odporúčania k zvýšeniu kvality implementácie OP LZ?	37
3.4 EO4: Aké sú odporúčania pre implementáciu akcií podporovaných z ESF+?	41
4 Prílohy	43
4.1 Príloha 1 – Evaluačná matica	44
4.2 Príloha 2 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor	46
4.3 Príloha 3 – Zoznam použitej literatúry	47

Zoznam použitých skratiek

AOTP	aktívne opatrenie trhu práce
APTP	aktívna politika trhu práce
APZD	Asociácia priemyselných zväzov a dopravy
CKO	Centrálny koordinačný orgán
COVID-19	infekčné ochorenie (z angl. Coronavirus disease 2019)
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky
DOP	dopytovo-orientovaný projekt
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EO	evaluačná otázka
EP	Európsky parlament
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EU SILC MRK	Zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach domácností v Slovenskej republike v prostredí marginalizovaných rómskych komunít
EU SILC	Zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach domácností v Slovenskej republike
EÚ	Európska únia
HP	horizontálne princípy
IA MPSVRSR	Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
IP	investičná priorita
ITMS2014+	centrálny informačný systém
IVPR	Inštitút pre výskum práce a rodiny
KC	komunitné centrum
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MNO	mimovládna nezisková organizácia
MOPS	Miestna občianska poriadková služba
MPC	Metodicko-pedagogické centrum
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	marginalizované rómske komunity
MŠ	materská škola
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MU	merateľný ukazovateľ
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
NDC	nízkoprahové denné centrum
NP	národný projekt
NSSDR	nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu
NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje

OP	operačný program
PHS	priebežná hodnotiaci správa
PISA	Program medzinárodného hodnotenia žiakov (z angl. <i>Programme for International Student Assessment</i>)
PO	prioritná os
RO	riadiaci orgán
RÚZ	Republiková únia zamestnávateľov
SAAIC	Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu
SAAIC	Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu
SDV	Systém duálneho vzdelávania
SFC2014	Systém riadenia fondov Európskeho spoločenstva 2014 – 2020 (z angl. <i>System for Fund Management in the European Community 2014 – 2020</i>)
SOŠ	stredná odborná škola
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
SPU Nitra	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
SR	Slovenská republika
SŠ	stredná škola
STU Bratislava	Slovenská technická univerzita v Bratislave
SŽK	Slovenská živnostenská komora
ŠC	špecifický cieľ
ŠIOV	Štátny inštitút odborného vzdelávania
TP	terénny pracovník
TPA	terénny pracovník asistent
TSP	terénny sociálny pracovník
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
úradu PSVR	úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
VO	verejné obstarávanie
VŠ	vysoká škola
VÚDPaP	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Z. z.	zbierka zákonov
ZHS	záverečná hodnotiaci správa
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZŠ	základná škola
ZVJS	Zbor väzenskej a justičnej stráže

Zoznam tabuliek

<i>Tabuľka 1: Prehľad zrealizovaných externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 k 31. 12. 2022</i>	12
<i>Tabuľka 2: Prehľad plánovaných hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020</i>	16
<i>Tabuľka 3: Prehľad zrealizovaných ad hoc hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020</i>	17
<i>Tabuľka 4: Použité metódy hodnotenia v externých hodnoteniach OP ĽZ zrealizovaných k 31. 12. 2022</i>	23
<i>Tabuľka 5: Prehľad realizovaných dotazníkových prieskumov k 31. 12. 2022</i>	25
<i>Tabuľka 6: Vybrané príklady hodnotení s rozsiahlym terénnym prieskumom</i>	27
<i>Tabuľka 7: Počet plánovaných a zrealizovaných externých odborných hodnotení</i>	30
<i>Tabuľka 8: Prehľad aktivít podľa typov realizovaných hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020</i>	31
<i>Tabuľka 9: Harmonogram realizácie hodnotení pokroku PO a hodnotení dopadov PO, vrátane RD*</i>	33
<i>Tabuľka 10: Harmonogram realizovaných externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 k 31. 12. 2022</i>	35

Zoznam obrázkov

<i>Obrázok 1: Postup prác externých odborných hodnotení</i>	20
---	----

Zhrnutie

Kontext a metodika hodnotenia

Vyhodnotenie použitých metód, zistení a odporúčaní formulovaných v rámci externých hodnotení OP LZ predstavuje súhrnné vyhodnotenie použitých metód hodnotení, časového rámca a relevantnosti identifikovaných zistení a odporúčaní z pohľadu zefektívnenia implementácie a využitia zdrojov ESF+. Hodnotenie bolo uskutočnené v mesiacoch máj 2023 – október 2023 a je súčasťou Rámcovej dohody o poskytovaní služieb číslo 2525/2019-M_OO uzatvorenej medzi MPSVR SR a skupinou dodávateľov Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. a RADELA s. r. o. Použitá metodika vychádza z metodiky hodnotení schválenej v rámci Úvodnej správy k realizácii Externého hodnotenia OP LZ pre programové obdobie 2014 – 2020.

Hlavným zámerom hodnotenia bolo posúdenie vhodnosti zvolených metód hodnotení z pohľadu relevantnosti získaných poznatkov, posúdenie vhodnosti časovej realizácie externých hodnotení z pohľadu informačných potrieb štruktúr zodpovedných za implementáciu OP LZ a posúdenie relevantnosti a závažnosti formulovaných zistení, vykonateľnosti odporúčaní a ich významu pre zvýšenie kvality implementácie OP LZ.

Referenčným dátumom bol 31. 12. 2022; hlavnou metódou bola obsahová analýza dokumentov. V rámci hodnotenia boli zrealizované pološtruktúrované rozhovory so zástupcami RO, SO, CKO a vecných sekcií MPSVR SR. Všetky zistenia boli podrobené triangulácii a syntéze a hodnotitelia na ich základe pripravili závery a odporúčania, ktoré môžu byť použité pri realizácii externých hodnotení v ďalšom programovom období 2021 – 2027.

Hlavné zistenia

K 31. 12. 2022 bolo zrealizovaných 24 externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020, z čoho 53 % predstavujú plánované a 47 % ad hoc hodnotenia; v priebehu roka 2023 prebiehalo/bolo ukončených ďalších deväť hodnotení. Postup pri hodnoteniach je stanovený v *Úvodnej správe k externému hodnoteniu OP LZ pre programové obdobie 2014 – 2020* a je konzistentný pri všetkých zadaniach.

V zrealizovaných hodnoteniach boli využité kvalitatívne aj kvantitatívne hodnotiace metódy; mimoriadne silné zastúpenie mal najmä rozsiahly terénny prieskum v podobe dotazníkových prieskumov, individuálnych rozhovorov a skupinových diskusií. V rámci dotazníkových prieskumov boli súhrnne prijaté a spracované odpovede od viac ako 6 000 respondentov; cieľové skupiny terénneho prieskumu boli rozmanité – školy (vedenie, zamestnanci, žiaci, rodičia), samosprávy, príslušníci MRK, zamestnanci úradov PSVR, stavovské a profesionálne organizácie, rôzne inštitúcie, ako aj zástupcovia RO/SO.

Priemerný počet hodín vyčlenených na realizáciu externého hodnotenia sa pohybuje od 300 hodín (hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO) do 1 360 hodín (hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO), pričom spodná hranica v objeme 300 hodín je značne poddimenzovaná. Priemerná dĺžka realizácie hodnotení je približne 20 týždňov, resp. necelých päť mesiacov. Vzhľadom na rozsah a hĺbku potrebných analýz, zber a spracovanie dát a posúdenie kontextuálnych faktorov ide o mimoriadne efektívny proces. Z pohľadu časovej následnosti neboli identifikované problémy s priebehom hodnotiacich aktivít, s výnimkou hodnotení plnenia stanovených cieľov a dopadov, ktoré boli z pohľadu pracovného fondu výrazne poddimenzované.

Výsledky a zistenia externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020 sa predkladajú vo forme ZHS, ktorá odzrkadľuje celý proces hodnotenia a prezentuje všetky dôležité zistenia, odporúčania a návrhy, ktoré z neho vyplývajú. Všetky ZHS majú jednotnú štruktúru a formát, ktoré sú zástupcami RO, SO, CKO a vecných sekcií hodnotené pozitívne – oceňujú najmä prehľadnosť a dobrú orientáciu v texte, potrebné relevantné informácie o danom hodnotení, výstižné grafy, tabuľky aj prílohy. Z obsahového

hľadiska spĺňajú predložené ZHS očakávania zadávateľa aj partnerov – predovšetkým spracovaním kontextuálnych materiálov a analýz a poskytnutím kvalitatívnych a kvantitatívnych dôkazov podporujúcich formulované závery. Zrealizované rozhovory potvrdili, že predložené odporúčania sú adresné a relevantné a jasne popisujú želanú zmenu.

Využitie výsledkov externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020 má pomerne široký záber – od konkrétnych implementačných úprav, realokáciu finančných prostriedkov na intervencie s vyšším potenciálom čerpania, až po prípravu nadväzujúcich/nových intervencií, a to aj v ďalšom programovom období. Prínos a relevantnosť realizovaných externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020 potvrdzujú priame odkazy v Programe Slovensko 2021 – 2027 – podpora istých typov akcií je vo viacerých prípadoch odôvodnená ich konkrétnymi výsledkami a odporúčaniami.

Hlavné odporúčania

Skúsenosti zo zrealizovaných externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020 potvrdili, že systematický postup RO MPSVR SR sa osvedčil a vytvára vhodné podmienky nielen na efektívnu realizáciu hodnotiacich aktivít, ale i na adresné využívanie ich výsledkov po ich ukončení. Zriadenie *Pracovnej skupiny pre riadenie hodnotenia OP LZ* a vypracovanie *Plánu hodnotenia OP LZ pre programové obdobie 2014 – 2020* sú kľúčovými prvkami nielen v prvotnej fáze prípravy hodnotenia OP, ale poskytujú aj potrebnú konzistentnosť a koordináciu celého procesu.

Kombinácia plánovaných a ad hoc hodnotení poskytuje na jednej strane vopred stanovenú štruktúru a rozsah aktivít, no zároveň umožňuje flexibilne reagovať na vzniknuté potreby RO a partnerov. Z pohľadu budúcich hodnotiacich aktivít sa na zvýšenie transparentnosti ako prínosné javí zavedenie špecifického koordinačného postupu pre stanovenie prioritizácie tém a predmetov ad hoc hodnotení tak, aby sa k ich výberu mali možnosť vyjadriť všetci členovia pracovnej skupiny a aby bola dosiahnutá ich tematická vyváženosť. Zo zrealizovaných hodnotení OP LZ 2014 – 2020 zadávateľ a partneri ocenili najmä konkrétne zameranie ad hoc hodnotení a zvýšenie počtu takýchto hodnotení v budúcnosti môže byť taktiež prínosom.

Z formálneho aj obsahového hľadiska je kvalita predložených výstupov hodnotená kladne; na zefektívnenie procesu v budúcnosti je možné zvážiť vypustenie predkladania PHS, keďže realizované hodnotiace aktivity sú z časového hľadiska pomerne krátke (v priemere necelých päť mesiacov) a predkladanie priebežných zistení sa tak nejaví ako potrebné. Zaradenie PowerPoint prezentácie s kľúčovými informáciami o hodnotení a jeho výsledkoch by, naopak, bolo užitočným a ďalej využiteľným výstupom každého zrealizovaného hodnotenia. Z perspektívy spracovateľov hodnotení sa ako pragmatické javí zabezpečenie ich prístupu do ITMS2014+, resp. ITMS21+ na priamy výber a agregáciu spracovávaných údajov.

Za najväčší prínos sú považované zistenia a analýzy z terénneho prieskumu zameraného na konkrétne intervencie (NP/DOP), ktoré prinášajú priamu spätnú väzbu od ich prijímateľov. Umožňujú dostatočne hĺbkovú analýzu a šetrenie a poskytujú nenahraditeľné informácie nielen z pohľadu efektívnosti implementácie intervencií, ale aj z perspektívy ich nastavenia a potrieb samotných cieľových skupín. Z pohľadu budúcich hodnotiacich aktivít môže byť prínosom ešte výraznejšie posilnenie tohto aspektu, aj prostredníctvom navýšenej alokácie pracovného fondu na realizáciu podrobných šetrení a zvýšenie počtu ad hoc hodnotení.

Executive summary

Background and evaluation methodology

The evaluation of the used methods and formulated findings and recommendations as part of external evaluations of the OP HR represents a summary evaluation of the evaluation methods, the time frame and the relevance of identified findings and recommendations from the perspective of streamlining the implementation and use of the ESF+ resources. The evaluation was carried out in May 2023 - October 2023 and is part of the Framework Agreement on the provision of services number 2525/2019-M_OO concluded between the MLSAF SR and the group of suppliers Octigon (JSC), Projektové služby (LLC) and RADELA (LLC). The methodology applied is based on the evaluation methodology approved as part of the Inception Report to the Implementation of the External Evaluation of the OP HR for the 2014-2020 programme period.

The main purpose of the evaluation was to assess the relevance of the chosen evaluation methods regarding the knowledge acquired, to assess the aptness of the time implementation of external evaluations given the information needs of the structures responsible for the OP HR's implementation and to assess the relevance and significance of the formulated findings, the feasibility of the recommendations and their relevance for increasing the quality of the implementation of the OP HR.

The reference date was 31 December 2022; the key method was content analysis of documents. As part of the evaluation, semi-structured interviews were conducted with representatives of the MA, IBs, CCO and relevant sections of the MLSAF SR. All findings were subjected to triangulation and synthesis, and based on them, the evaluators prepared conclusions and recommendations that can be used in the implementation of external evaluations in the next programme period of 2021-2027.

Key findings

As of 31 December 2022, 24 external evaluations of the OP HR 2014-2020 were carried out, out of which 53% were planned and 47% were ad hoc evaluations; in the course of 2023, another nine evaluations were in progress/were completed. The evaluation process is set out in the *Inception Report to the Implementation of the External Evaluation of the OP HR for the 2014-2020 programme period* and is consistent for all assignments.

Both qualitative and quantitative evaluation methods were used in the evaluations carried out; particularly the field research in the form of questionnaire surveys, individual interviews and group discussions had extremely strong representation. Within the questionnaire surveys, responses from more than 6,000 respondents were received and processed with the target groups being diverse – schools (management, employees, pupils, parents), municipalities, MRC representatives, employees of LSAF offices, professional organisations, various institutions as well as representatives of the MA/IBs.

The average number of hours allocated for implementation of an external evaluation varies from 300 hours (evaluation of the fulfillment of set objectives and impacts of PA) to 1,360 hours (evaluation of progress towards the fulfillment of PA's objectives), while the lower limit of 300 hours is distinctively small. The average duration of an evaluation is approximately 20 weeks, or less than five months. Given the scope and depth of necessary analyses, data collection and processing, and assessment of contextual factors, it is an extremely efficient process. Regarding the timing of evaluations, no problems were identified with the course of evaluation activities, apart from evaluations of the fulfillment of set objectives and impacts as their allocated hours were considerably insufficient.

The results and findings of external evaluations of the OP HR 2014-2020 are presented in the form of a final evaluation report, which reflects the entire evaluation process and presents all relevant findings, recommendations and proposals resulting from it. All reports have a uniform structure and format,

which are positively assessed by the representatives of the MA, IBs, CCO and other relevant sections - they especially appreciate the clarity and user-friendly structure of the text, the key information about the evaluation, concise graphs, tables and appendices. Regarding the content, the presented reports meet the expectations of the client and partners - primarily by processing contextual materials and analyses and providing qualitative and quantitative evidence supporting the formulated conclusions. The conducted interviews confirmed that the presented recommendations are targeted and relevant and clearly describe the desired change.

The use of the results of external evaluations of the OP HR 2014–2020 has a relatively wide scope - from specific implementation adjustments, reallocation of financial resources to interventions with higher potential, to the preparation of follow-up/new interventions, even in the next programme period. The benefits and relevance of the undertaken external evaluations of the OP HR 2014–2020 are confirmed by direct references in the Programme Slovakia 2021–2027 – the support of certain types of actions is in several cases justified by their specific results and recommendations.

Key recommendations

The experience from external evaluations of the OP HR 2014–2020 confirmed that the systematic practice of the MLSAF SR has proven successful, and it creates suitable conditions not only for effective implementation of evaluation activities, but also for targeted use of their results after their completion. The establishment of the *Working group for managing the evaluation of the OP HR* and the development of the *Evaluation plan of the OP HR for the programme period 2014-2020* are key elements not only in the initial phase of the OP evaluation, but they also provide the necessary consistency and coordination of the entire process.

The combination of planned and ad hoc evaluations provides, on the one hand, a predetermined structure and scope of activities, but at the same time enables a flexible response to emerging needs of the MA and partners. Regarding future evaluation activities, the introduction of a specific coordination procedure for determining the prioritisation of topics and subjects of ad hoc evaluations appears beneficial for increasing transparency so that all members of the working group have an opportunity to comment on their selection and a thematic balance is achieved in this regard. Within the evaluations undertaken, the client and partners particularly appreciated the specific focus of ad hoc evaluations, and an increase in the number of such evaluations in the future may also be beneficial.

From the formal as well as the content perspective, the quality of submitted outputs is assessed positively; to optimise the process in the future, the submission of an interim report may be omitted since the evaluation activities carried out are relatively short (less than five months on average) and the submission of interim findings does not appear necessary. On the contrary, the inclusion of a PowerPoint presentation with key information about each evaluation and its results would be a practical and additionally usable output of every assessment carried out. From the evaluators' perspective, it seems pragmatic to ensure their access to ITMS2014+/ITMS21+ for direct selection and aggregation of processed data.

Findings and analyses from the field research focusing on specific interventions (NPs/DOPs), which bring direct feedback from their recipients, are considered of the greatest contribution. They enable a sufficiently in-depth analysis and research and provide unique information not only on the effectiveness of the implementation, but also from the perspective of their setting and the needs of the target groups themselves. Regarding the future evaluation activities, it may be beneficial to strengthen this aspect even more significantly, also through the increased hour allocation for the implementation of detailed surveys and an increased number of ad hoc evaluations.

1 Kontext hodnotenia

OP LŽ pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorý bol prijatý a schválený rozhodnutím EK z 9. 12. 2014, sa strategicky zameriava na opatrenia, ktoré prispievajú k naplneniu národných cieľov definovaných na základe Stratégie Európa 2020 a Národného programu reforiem SR. Úlohu RO pre OP LŽ v tomto programovom období plní MPSVR SR.

Kľúčovým prvkom pre kvalitatívne zlepšenie výkonnosti OP je strategické plánovanie, vrátane systematického prístupu k jeho odborným hodnoteniam. V tejto súvislosti vypracoval RO pre OP LŽ 2014 – 2020 *Plán hodnotenia OP LŽ pre programové obdobie 2014 – 2020*¹, ktorý predstavuje nástroj na zvýšenie efektívnosti hodnotení daného OP, pričom povinnosť jeho vypracovania vyplýva z čl. 56 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 a nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1304/2013. Na národnej úrovni definuje túto povinnosť zákon č. 292/2014 Z. z., Systém riadenia EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020 a Metodický pokyn CKO č. 20.

Plán hodnotenia OP LŽ pre programové obdobie 2014 – 2020 definuje ciele hodnotiacich aktivít, ich rozsah, koordináciu, ako aj ich indikatívny časový plán. V nadväznosti na priebeh implementácie OP, pandemickú situáciu či súčasný hospodársky vývoj je dokument podľa potreby aktualizovaný; platnou verziou je v súčasnosti verzia 1.4 z roku 2022. Plán hodnotenia OP LŽ je vypracovaný v nadväznosti na usmernenia vydané EK *Guidance document on evaluation plans a Guidance document on monitoring and evaluation*. Plán hodnotenia OP LŽ schvaľuje *Monitorovací výbor pre OP LŽ*, ktorý sleduje aj jeho implementáciu a plnenie plánov hodnotenia OP LŽ (minimálne raz za rok) a schvaľuje aktualizácie naplánovaných hodnotení.

RO zriadil *Pracovnú skupinu pre riadenie hodnotenia OP LŽ*, ktorá sa podieľa na pláne hodnotení, ako aj na príprave a riadení jednotlivých hodnotení. V pracovnej skupine majú zastúpenie predstavitelia RO, všetkých SO, CKO, koordinátori HP a prizvaní partneri a experti v závislosti od danej témy. Koordináciu procesov hodnotenia na úrovni Partnerskej dohody zabezpečuje CKO, ktorý okrem iného vypracúva a aktualizuje metodické usmernenia pre procesy hodnotenia na národnej úrovni a zriaďuje *Pracovnú skupinu pre hodnotenie*. Jej členmi sú taktiež zástupcovia RO, vybraných SO, gestori HP a prizvaní partneri a zástupcovia z iných relevantných inštitúcií. CKO v spolupráci s RO pravidelne vypracúva *Súhrnnú správu o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení EŠIF*², ktorú predkladá členom Národného monitorovacieho výboru a partnerom.

K výsledkom hodnotení a ich odporúčaniam sa vyjadrujú dotknuté subjekty štátnej a verejnej správy, prípadne samotní prijímatelia. Všetky hodnotenia sa priebežne zverejňujú na webových stránkach RO, jednotlivých SO, ako aj CKO. Rovnako je o výsledkoch hodnotení informovaný Monitorovací výbor pre OP LŽ.

Predkladaná správa ponúka prehľad zrealizovaných externých hodnotení OP LŽ 2014 – 2020 k 31. 12. 2022 a predstavuje súhrnné vyhodnotenie použitých metód hodnotení, časového rámca a relevantnosti identifikovaných zistení a odporúčaní z pohľadu zefektívnenia implementácie a využitia zdrojov ESF+. Prehľad všetkých zrealizovaných externých hodnotení OP LŽ 2014 – 2020 k 31. 12. 2022, chronologicky podľa dátumu zverejnenia od najnovších po najstaršie, je uvedený v tabuľke nižšie.

¹ <https://www.mpsvr.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/plan-hodnotenia-op-lz/>

² <https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/suhrna-sprava-hodnoteniach/>

Tabuľka 1: Prehľad zrealizovaných externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020 k 31. 12. 2022

	Názov hodnotenia	Odkaz na správu z hodnotenia
1	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít v rámci OP LZ (3. etapa)	https://www.employment.gov.sk/sk/esf/pr ogramove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/
2	Hodnotenie príspevku OP LZ k horizontálnym princípom Rovnosť mužov a žien a nediskriminácia v kontexte implementácie všetkých operačných programov financovaných z EŠIF	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/hodnotenie-prispevku-op-lz-k-hp-rovnost-muzov-zien-nediskriminacia.pdf
3	Správa o zrealizovaných externých odborných hodnoteniach OP LZ v programovom období 2014 – 2020 v kontexte hlavných zistení, výstupov a výsledkov (ad hoc hodnotenie)	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/sprava-zrealizovanych-externych-odbornych-hodnoteniach-op-lz-programovom-obdobi-20142020.pdf
4	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Sociálne začlenenie v rámci OP LZ (2. etapa)	https://www.employment.gov.sk/sk/esf/pr ogramove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/
5	Kvalitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov aktívnej politiky trhu práce v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím (ad hoc hodnotenie)	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/kvalitativne-hodnotenie-vplyvu-realizovanych-aktivit-nastrojov-aptp-oblasti-podpory-zamestnavania-osob-so-zp.pdf
6	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Vzdelávanie v rámci OP LZ (2. etapa)	https://www.minedu.sk/hodnotenie-pokroku-k-naplneniu-cielov-po-vzdelavanie-v-ramci-op-lz-2-etapa/
7	Efektívnosť podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania atraktivity a kvality odborného vzdelávania a prípravy OVP (ad hoc hodnotenie)	https://www.minedu.sk/data/att/23401.pdf
8	Efektívnosť podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na celoživotné vzdelávanie (ad hoc hodnotenie)	https://www.minedu.sk/data/att/23291.pdf
9	Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Zamestnanosť	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/hodnotenie-plnenia-stanovenych-cielov-dopadov-po3-zamestnanost.pdf
10	Efektívnosť podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania profesijných kompetencií PZ/OZ a gramotností žiakov (ad hoc hodnotenie)	https://www.minedu.sk/hodnotenie-efektivnosti-vybranych-intervencii-po1-vzdelavanie-op-lz-zameraných-na-podporu-zvyšovania-profesijných-kompetencií-pzoz-a-gramotnosti-žiakov/
11	Hodnotenie NP Podpora predprimárneho vzdelávania detí z MRK I. a II. (PRIM I. a II.) – ad hoc hodnotenie	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/hodnotenie-np-podpora-predprimarneho-vzdelavania-deti-z-marginalizovanych-romskych-komunit-prim-i-ii.pdf
12	Kvantitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov aktívnej politiky trhu práce v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím (ad hoc hodnotenie)	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/kvantitativne-hodnotenie-vplyvu-realizovanych-aktivit-

		nastrojov-aptp-oblasti-podpory-zamestnavania-osob-so-zp.pdf
13	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít v rámci OP LZ (2. etapa)	https://www.employment.gov.sk/sk/esf/pr ogramove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/
14	Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/izm/hodnotenie-plnenia-cielov-dopadov-po2-izm.pdf
15	Hodnotenie nástrojov na podporu komplexného komunitného rozvoja v obciach s marginalizovanými rómskymi komunitami (ad hoc hodnotenie)	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/hodnotenie-nastrojov-podporu-komplexneho-komunitneho-rozvoja-mrk.pdf
16	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Sociálne začlenenie v rámci OP LZ (1. etapa)	https://www.employment.gov.sk/sk/esf/pr ogramove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/
17	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci OP LZ	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/zaverecna-hodnotiaci-a-sprava-hodnotenie-pokroku-k-naplneniu-cielov-po2.pdf
18	Hodnotenie vybraných opatrení aktívnej politiky trhu práce	https://www.employment.gov.sk/sk/esf/pr ogramove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/
19	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Vzdelávanie v rámci OP LZ (1. etapa)	https://www.minedu.sk/hodnotenie-pokroku-k-naplneniu-cielov-po-vzdelavanie-v-ramci-op-lz/
20	Doterajšie skúsenosti s podporou inovatívnych aktivít a návrhy na systémovú podporu inovácií z ESF+ (ad hoc hodnotenie)	https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/systemova-podpora-inovacii-z-esf.pdf
21	Hodnotenie inkluzívnych opatrení v rámci špecifického cieľa 1.1.1 PO1 Vzdelávanie OP LZ (ad hoc hodnotenie)	https://www.minedu.sk/hodnotenie-inkluzivnych-opatreni-v-ramci-specifickeho-ciela-111-po1-vzdelavanie-op-lz-ad-hoc-hodnotenie-vratane-priloh/
22	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít v rámci OP LZ (1. etapa)	https://www.employment.gov.sk/sk/esf/pr ogramove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/
23	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Zamestnanosť v rámci OP LZ	https://www.employment.gov.sk/sk/esf/pr ogramove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/
24	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Integrácia marginalizovaných rómskych komunít v rámci OP LZ	https://www.minv.sk/swift_data/source/mvsvr_a_eu/oplz/externe_hodnotenie/Zaverecna%20hodnotiaci-a-sprava%20-%20Hodnotenie%20pokroku%20k%20naplneniu%20cielov%20PO5%20Integracia%20MRK.pdf

V priebehu roka 2023 prebiehali/boli ukončené nasledujúce hodnotenia:

- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Integrácia marginalizovaných rómskych komunít;
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Vzdelávanie;
- Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO3 Zamestnanosť OP ĽZ zameraných na projekty Podpora zamestnateľnosti v regióne Horná Nitra a Investičná pomoc pre sociálne podniky (ad hoc hodnotenie);
- Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií PO4 v rámci NP Podpora rozvoja sociálnej práce v rodinnom prostredí klientov v oblasti sociálnych vecí a rodiny a Integrovaný prístup k výkonu sociálnej práce zamestnancami úradov PSVR I. a II. (ad hoc hodnotenie);
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Sociálne začlenenie;
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít;
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO REACT-EU (ad hoc hodnotenie);
- Vyhodnotenie použitých metód, zistení a odporúčaní formulovaných v rámci externých hodnotení OP ĽZ (ad hoc hodnotenie);
- Záverečná hodnotiaci správa OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020.

2 Metodika hodnotenia

Vyhodnotenie použitých metód, zistení a odporúčaní formulovaných v rámci externých hodnotení OP ĽZ bolo uskutočnené v mesiacoch máj 2023 – október 2023. Je súčasťou Rámcovej dohody o poskytovaní služieb číslo 2525/2019-M_OO uzatvorenej medzi MPSVR SR a skupinou dodávateľov Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. a RADELA s. r. o. Použitá metodika vychádza z metodiky hodnotení schválenej v rámci Úvodnej správy k realizácii Externého hodnotenia OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020.

Hlavným zámerom hodnotenia bolo:

- posúdenie vhodnosti zvolených metód hodnotení z pohľadu relevantnosti získaných poznatkov;
- posúdenie vhodnosti času realizácie externých hodnotení z pohľadu informačných potrieb štruktúr zodpovedných za implementáciu OP ĽZ;
- posúdenie relevantnosti a závažnosti formulovaných zistení, vykonateľnosti odporúčaní a ich významu pre zvýšenie kvality implementácie OP ĽZ.

V súlade s účelom hodnotenia boli definované nasledujúce EO:

EO1: Zodpovedali metódy hodnotení potrebám zadávateľa (implementačných štruktúr)?

EO2: Do akej miery reagovalo časovanie hodnotení na informačné potreby zadávateľa?

EO3: Ako prispeli formulované zistenia a odporúčania k zvýšeniu kvality implementácie OP ĽZ?

EO4: Aké sú odporúčania pre realizáciu hodnotení akcií podporovaných z ESF+?

Úvodné stretnutie k hodnoteniu sa uskutočnilo 23. 5. 2023, na ktorom bol odsúhlasený postup prác a termíny odovzdania jednotlivých výstupov. Ako základný metodický postup bola odsúhlasená obsahová analýza dokumentov. Referenčný dátum pre vyhodnotenie použitých metód, zistení a odporúčaní je 31. 12. 2022.

Prvá fáza hodnotenia pozostávala z analýzy zrealizovaných externých hodnotení a existujúcej dokumentácie poskytnutej MPSVR SR (RO). Na základe týchto podkladov hodnotitelia zostavili evaluačnú maticu (príloha 1). V druhej fáze hodnotitelia zrealizovali pološtruktúrované rozhovory so zástupcami RO, SO, CKO a vecných sekcií MPSVR SR. Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor, je uvedený v prílohe 2. Zdroje informácií, ktoré boli v rámci hodnotenia využité, uvádza príloha 3. Počas celej realizácie hodnotenia zároveň prebiehala komunikácia a spolupráca s manažérkou hodnotenia odboru pre OP ĽZ na MPSVR SR, ktorá bola kontaktnou osobou za RO.

Zistenia z oboch fáz hodnotenia boli podrobené triangulácii a syntéze a hodnotitelia na ich základe formulovali závery a odporúčania, ktoré môžu byť použité pri realizácii externých hodnotení v ďalšom programovom období 2021 – 2027.

3 Zistenia

3.1 EO1: Zodpovedali metódy hodnotení potrebám zadávateľa (implementačných štruktúr)?

Prehľad externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020

Podľa Metodického pokynu CKO č. 20 zoznam hodnotení OP obsahuje povinné hodnotenia, a to:

- hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov pri každej PO OP;
- hodnotenie na posúdenie účinnosti, vecnej a finančnej efektívnosti a dopadu každého OP v súvislosti s cieľmi Stratégie Európa 2020;
- hodnotenia vo väzbe na zamestnanosť mladých.³

V rámci OP ĽZ tak bolo zrealizovaných **10 hodnotení pokroku k naplneniu cieľov PO a sedem hodnotení plnenia stanovených cieľov a dopadov PO.**

Tabuľka 2: Prehľad plánovaných hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020

PO	Názov plánovaného hodnotenia
PO Vzdelávanie	<ul style="list-style-type: none">• Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Vzdelávanie v rámci OP ĽZ – 1. etapa 2021• Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Vzdelávanie v rámci OP ĽZ – 2. etapa 2022
	<ul style="list-style-type: none">• Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Vzdelávanie – 2023
PO Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	<ul style="list-style-type: none">• Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci OP ĽZ – 2021
	<ul style="list-style-type: none">• Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí – 2021
PO Zamestnanosť	<ul style="list-style-type: none">• Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Zamestnanosť v rámci OP ĽZ – 2020
	<ul style="list-style-type: none">• Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Zamestnanosť – 2022
	<ul style="list-style-type: none">• Hodnotenie vybraných opatrení aktívnej politiky trhu práce – 2021
PO Sociálne začlenenie	<ul style="list-style-type: none">• Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Sociálne začlenenie v rámci OP ĽZ – 1. etapa 2021• Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Sociálne začlenenie v rámci OP ĽZ – 2. etapa 2022

³ CKO. 2017. Metodický pokyn CKO č. 20.

	<ul style="list-style-type: none"> Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Sociálne začlenenie – 2023
PO Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	<ul style="list-style-type: none"> Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Integrácia marginalizovaných rómskych komunít v rámci OP LZ – 2020
	<ul style="list-style-type: none"> Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Integrácia marginalizovaných rómskych komunít – 2023
PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	<ul style="list-style-type: none"> Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK v rámci OP LZ – 1. etapa 2020 Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK v rámci OP LZ – 2. etapa 2021 Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK v rámci OP LZ – 3. etapa 2022
	<ul style="list-style-type: none"> Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK – 2023

Z uvedeného prehľadu je evidentné, že realizácia opakovaných hodnotení pokroku k naplneniu cieľov PO nie je konzistentná – kým pri niektorých PO bola realizovaná len jedna etapa (PO Zamestnanosť, PO Integrácia MRK), pri niektorých dve (PO Vzdelávanie, PO Sociálne začlenenie) až tri (PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK). Keďže tieto etapy boli realizované s ročným odstupom, bolo by vhodné dôkladne posúdiť ich opodstatnenosť a pridanú hodnotu s ohľadom na (niekedy limitovaný) dosiahnuteľný pokrok počas tejto doby.

Okrem vyššie uvedených plánovaných hodnotení OP LZ bolo tiež zrealizovaných **15 ad hoc hodnotení** – ich prehľad uvádza nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 3: Prehľad zrealizovaných ad hoc hodnotení OP LZ 2014 – 2020

PO	Názov ad hoc hodnotenia
PO Vzdelávanie	<ul style="list-style-type: none"> Hodnotenie inkluzívnych opatrení v rámci špecifického cieľa 1.1.1 PO1 Vzdelávanie OP LZ – 2020 Hodnotenie efektívnosti vybraných intervencií PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania profesijných kompetencií PZ/OZ a gramotnosti žiakov – 2022 Efektívnosť podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na celoživotné vzdelávanie – 2022 Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania atraktivity a kvality odborného vzdelávania a prípravy – 2022
PO Zamestnanosť	<ul style="list-style-type: none"> Kvantitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov APTP v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím – 2021 Kvalitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov APTP v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím – 2022 Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO3 Zamestnanosť OP LZ zameraných na projekty Podpora zamestnateľnosti v regióne Horná Nitra a Investičná pomoc pre sociálne podniky – 2023
PO Sociálne začlenenie	<ul style="list-style-type: none"> Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií PO4 v rámci NP Podpora rozvoja sociálnej práce v rodinnom prostredí klientov v oblasti sociálnych

	vecí a rodiny a Integrovaný prístup k výkonu sociálnej práce zamestnancami úradov PSVR I. a II. – 2023
PO Integrácia marginalizovaných rómskych komunít PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	<ul style="list-style-type: none"> • Hodnotenie národného projektu Podpora predprimárneho vzdelávania detí z MRK (PRIM I. a II.) – 2022 • Hodnotenie nástrojov na podporu komplexného komunitného rozvoja v obciach s MRK – 2021
PO REACT-EU	<ul style="list-style-type: none"> • Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO REACT-EU – 2023
Všetky PO	<ul style="list-style-type: none"> • Hodnotenie príspevku OP ĽZ k horizontálnym princípom Rovnosť mužov a žien a nediskriminácia v kontexte implementácie všetkých operačných programov financovaných z EŠIF • Doterajšie skúsenosti s podporou inovatívnych aktivít a návrhy na systémovú podporu inovácií z ESF+ – 2020 • Správa o zrealizovaných externých odborných hodnoteniach OP ĽZ v programovom období 2014 – 2020 v kontexte hlavných zistení, výstupov a výsledkov – 2022 • Vyhodnotenie použitých metód, zistení a odporúčaní formulovaných v rámci externých hodnotení OP ĽZ

Kombinácia **plánovaných hodnotení** (predstavujú **53 %** realizovaných hodnotení) a **ad hoc hodnotení** (predstavujú **47 %** realizovaných hodnotení) ponúka na jednej strane potrebnú systematicky stanovenú štruktúru a rozsah hodnotiacich aktivít a zároveň umožňuje flexibilne reagovať na vzniknuté potreby (napr. spôsobené externými faktormi alebo zisteniami identifikovanými z iných, už zrealizovaných hodnotení) a požiadavky relevantných sekcií/inštitúcií.

Hodnotiace aktivity OP ĽZ 2014 – 2020 začali už v roku 2015, keď bolo zrealizované hodnotenie s názvom *Posúdenie účinnosti, hospodárnosti a vplyvu spoločnej podpory z ESF a osobitne vyčlenených prostriedkov na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí*. Jeho cieľom bolo zhodnotiť pokrok pri realizácii Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a posúdiť prijaté opatrenia na národnej úrovni podporujúce jej implementáciu. Vzhľadom na ranú fázu implementácie však nebolo možné identifikovať relevantné, resp. reprezentatívne zistenia a neskôr bola realizovaná druhá etapa hodnotenia k referenčnému dátumu 5. 12. 2018. Obe aktivity boli uskutočnené pod gesciou Sekcie práce v spolupráci so Sekciou fondov EÚ v rámci MPSVR SR v súčinnosti s ÚPSVaR.

V súčasnosti realizuje hodnotenie intervencií OP ĽZ 2014 – 2020 konzorcium Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. a RADELA s. r. o. v súlade s Rámcovou dohodou o poskytovaní služieb č. 2525/2019-M_OO (ďalej „Rámcová dohoda“)⁴, ktorá bola uzatvorená dňa 25. 6. 2019. Rámcová dohoda bola uzavretá na obdobie 48 mesiacov (alebo do doby vyčerpania maximálnej celkovej sumy za realizované hodnotenia) so zmluvne dohodnutou maximálnou čiastkou 1 938 787,20 EUR s DPH.

⁴ <https://www.crz.gov.sk/4088130/>

Proces realizácie externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020

Všetky hodnotenia sú realizované v súlade s aktuálnym *Plánom hodnotení OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020* a Rámcovou dohodou, ako aj štandardmi a špecifikáciami schválenými na úvodných stretnutiach k jednotlivým hodnoteniam. Účel jednotlivých hodnotení vychádza z potrieb zadefinovaných predovšetkým v pláne hodnotení a priamo podmieňuje predmet hodnotenia, ktorý uvádza PO, ŠC/IP alebo iné oblasti programovej štruktúry podľa potreby zadávateľa (napr. NP/dopytovo-orientované výzvy) a konkrétne tematické zameranie, napr. plnenie cieľov, intervenčnú logiku, nákladovú efektívnosť, efekty intervencií a podobne.

Kľúčovou časťou podmienok pre hodnotenie sú hodnotiace otázky, ktoré logicky nadväzujú na účel a predmet hodnotenia. Pre hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov PO a hodnotenia plnenia stanovených cieľov a dopadov PO boli hodnotiace otázky zadefinované v Prílohe č. 1 Rámcovej dohody. Okruhy hodnotiacich otázok sú pritom konzistentné pre všetky PO a reflektujú definovaný účel a predmet hodnotení:

hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO:

- posúdenie napĺňania ŠC PO;
- vyhodnotenie výkonnostného rámca PO;
- zhodnotenie hospodárnosti, účinnosti a účelnosti vykonávania PO.

hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO:

- posúdenie napĺňania stratégie a dosahovania výsledkov a dopadov plánovaných v rámci ŠC PO prostredníctvom realizovanej intervencie;
- posúdenie, či intervencia funguje a či existuje kauzálna súvislosť medzi intervenciou a výsledným efektom.

Pri niektorých PO boli zaznamenané duplicitné hodnotiace otázky (napr. v Hodnotení pokroku k naplneniu cieľov PO Sociálne začlenenie v rámci OP ĽZ sa otázka *Do akej miery prispieva PO k plneniu záväzkov výkonnostného rámca a následne k napĺňaniu Stratégie Európa 2020?* vyskytuje v zadaní dvakrát); takéto prípady však boli predmetom dohody medzi zadávateľom a tímom hodnotiteľov na úvodnom stretnutí. V prípade ad hoc hodnotení boli hodnotiace otázky súčasťou Špecifikácie poskytovaných služieb a vychádzali z informačných potrieb zadávateľa.

Postup pri hodnoteniach realizovaných podľa Rámcovej dohody je stanovený v *Úvodnej správe k externému hodnoteniu OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020*.⁵ Vychádza z vypracovania evaluačnej matice, ktorá detailne definuje hodnotiaci rámec – teda EO a podotázky, posudzovacie kritériá a ukazovatele, na základe ktorých budú otázky vyhodnocované, zdroje potrebných dát a údajov (napr. ITMS2014+, programová a projektová dokumentácia a iné) a zvolený metodický postup (napr. rozhovor, kontrafaktuálna analýza a iné).

Na posúdenie toho, ako jednotlivé podporené opatrenia vedú k dosiahnutiu určitých cieľov, slúži intervenčná logika. Od zadefinovaných ŠC PO cez podporované aktivity znázorňuje, aké sú očakávané výsledky a krátkodobé a dlhodobé dopady jednotlivých intervencií. Pre dosiahnutie výsledkov je nutné splnenie aj istých externých predpokladov (napr. záujem cieľových skupín o danú intervenciu, vhodné legislatívne prostredie) a kauzálnych väzieb, ktoré sú znázornené pre každý ŠC. Intervenčná logika tiež naznačuje, akým spôsobom PO pomáha napĺňať ciele Stratégie Európa 2020 pre SR.

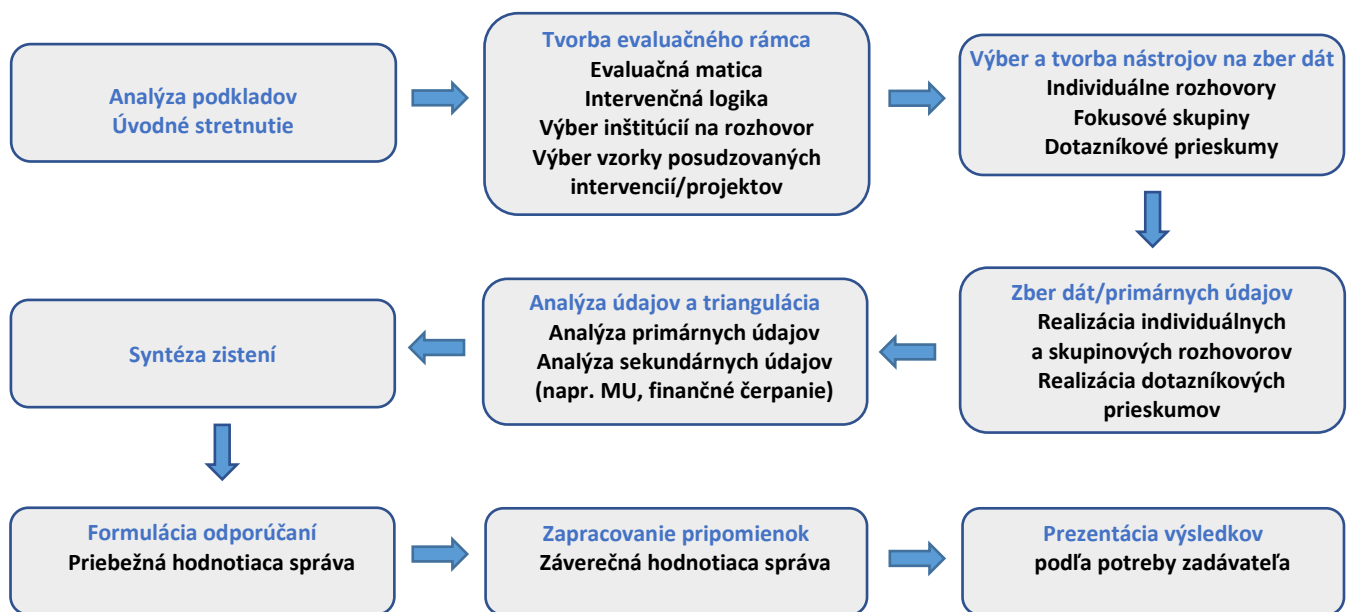
⁵ Úvodná správa bola vypracovaná v decembri 2019 a jej schválenie bolo súčasťou prípravnej fázy výkonu hodnotiaceho procesu. <https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/>

Systematický a konzistentný spôsob realizácie odborných hodnotení je kľúčový na dosiahnutie kvalitných výstupov vo forme relevantných zistení a odporúčaní, ktoré môžu mať pozitívny dopad na implementáciu OP. Medzi jednotlivé kroky, ktoré takýto prístup podporujú, patrí:

- výber vhodného hodnotiaceho prístupu a súboru hodnotiacich metód, ktoré umožnia zodpovedať na zadané EO, založený na kombinácii kvalitatívnych a kvantitatívnych metód;
- identifikácia všetkých potrebných sekundárnych údajov a ich zdrojov, vrátane súčinnosti a spolupráce s relevantnými inštitúciami (napr. SO);
- zber dostupných primárnych údajov využitím vhodných metodických nástrojov – rozhovor, fokusové skupiny, dotazníkové prieskumy;
- analýza, výpočet a zhodnotenie hodnôt ukazovateľov k referenčnému dátumu, overenie, komparácia a interpretácia zistení;
- zodpovedanie EO, syntéza zistení, formulácia operatívnych a strategických odporúčaní pre ďalší priebeh implementácie.

Nasledujúci obrázok vizuálne znázorňuje postup prác externých odborných hodnotení v prepojení na jednotlivé metodické postupy.

Obrázok 1: Postup prác externých odborných hodnotení OP LZ 2014 – 2020

Skúsenosti zo zrealizovaných hodnotiacich aktivít vykonaných od roku 2019 sú pozitívne a potvrdzujú, že externé odborné spracovanie s jeho aktuálnym nastavením je vhodné. Respondenti rozhovorov (zástupcovia RO, SO, CKO, vecných odborov – príloha 2) sa zhodujú na tom, že ide o **veľmi efektívny proces** (v jednom rozhovore označený ako „perfektne fungujúci stroj“) aj vďaka nasledujúcim prvkom:

- realizácia hodnotení prostredníctvom rámcovej dohody umožňuje dostatočne rýchly nábeh jednotlivých hodnotiacich aktivít (nie je potrebný proces VO na realizáciu každého hodnotenia zvlášť, čo významne šetrí najmä čas) a zároveň zabezpečuje konzistentnosť, ako aj neustále zlepšovanie z pohľadu nastavených procesov, komunikácie a predložených výstupov;
- kombinácia plánovaných hodnotení (hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov PO, hodnotenia plnenia stanovených cieľov a dopadov PO) a ad hoc hodnotení ponúka na jednej strane potrebnú systematicky stanovenú štruktúru a rozsah hodnotiacich aktivít a zároveň umožňuje

flexibilne reagovať na vzniknuté potreby (napr. spôsobené externými faktormi alebo zisteniami identifikovanými z iných, už zrealizovaných hodnotení) a požiadavky relevantných inštitúcií;

- vopred stanovené štandardné postupy (napr. úvodné stretnutie so všetkými relevantnými partnermi, príprava a odsúhlasenie evaluačnej matice a intervenčnej logiky, priebežná komunikácia a spolupráca s hodnotiteľmi, procesy pripomienkovania) prispievajú k úspešnej realizácii hodnotení a k tvorbe kvalitných výstupov;
- vopred zadefinované hodnotiace otázky pri plánovaných hodnoteniach zabezpečujú konzistentnosť realizovaných hodnotení a prispievajú k promptnému nábehu realizácie hodnotiacich aktivít;
- flexibilita v aplikovaní metodických postupov a evaluačných nástrojov vedie k adresnému zameraniu jednotlivých hodnotiacich aktivít, zohľadňujúc dostupné údaje a dáta v danom čase, možnosti, prípadne obmedzenia cieľových skupín či špecifický predmet hodnotenia;
- presun niektorých aktivít do online priestoru (napr. úvodné stretnutia) zvýšil efektivitu celého procesu bez negatívneho dopadu na kvalitu dosiahnutých výsledkov;
- stabilné personálne obsadenie pozícií manažérov hodnotenia na RO má výrazný pozitívny dopad na realizáciu hodnotiacich aktivít – z pohľadu personálnych kapacít je proces hodnotení na Odbore programovania a hodnotenia zabezpečený prostredníctvom dvoch pozícií manažérov hodnotenia, ktoré v súlade s Metodickým pokynom CKO č. 20 spĺňajú potrebné kvalifikačné požiadavky;
- jasne určené a stabilizované pozície manažérov hodnotenia/manažérov hodnotenia a monitorovania na jednotlivých SO priamo podporujú účinnú a efektívnu komunikáciu a spoluprácu s RO počas všetkých fáz hodnotenia – od zadefinovania podrobnej špecifikácie (v prípade ad hoc hodnotení), evaluačného rámca, súčinnosti pri poskytovaní potrebných údajov, dát a programových/projektových podkladov, až po hladký priebeh procesu pripomienkovania výstupov a disemináciu zistení a odporúčaní.

Predstavitelia SO, CKO a vecných odborov, s ktorými bol vedený rozhovor, oceňujú nielen efektivnosť tohto procesu, ale aj jasnú a otvorenú **komunikáciu** a sprostredkovanie informácií/podkladov v adekvátnom rozsahu. Podľa potreby mali možnosť a dostatočné príležitosti vstúpiť do procesu hodnotenia napríklad pripomienkovaním EO, návrhom ďalších relevantných tém na analýzu či účasťou v skupinových diskusiách alebo individuálnych rozhovoroch. Táto súčinnosť bola nastavená procesne od úvodných fáz realizácie hodnotenia – prizvaním relevantných partnerov a aktérov na **úvodné stretnutie** bol predmet hodnotenia a zadávacie podmienky sprostredkované širšiemu publiku. Hodnotitelia mali možnosť predstaviť rozpracovanie zadania, predpokladané hodnotiace metódy, očakávané výstupy; tiež sa otvoril priestor na diskusiu v prípade nejasností EO. Zástupcovia viacerých odborov/sekcí tak boli zároveň oboznámení s navrhovanými metódami hodnotenia, zberom dát a očakávanými výstupmi; tiež sa otvára priestor na diskusiu v prípade nejasností EO. Z operatívneho hľadiska je dôležité **predloženie časového harmonogramu**, podľa ktorého prebiehal aj **proces pripomienkovania PHS** – z hľadiska aktívnej spolupráce partnerov bol práve ten časovo najnáročnejší. Na základe predloženej PHS zadávateľ v spolupráci s relevantnými partnermi (SO, vecné sekcie, ďalší partneri) formuluje pripomienky k hodnotiacej správe vzťahujúce sa najmä ku kvalite vykonanej analýzy a relevantnosti formulovaných zistení. Respondenti považovali dĺžku aj samotný priebeh pripomienkovania výstupov za konštruktívny a kooperatívny – podľa nich bol dostatočne dlhý na prípadnú diskusiu, či vyjasnenie konkrétnych komentárov/návrhov od partnerov a adekvátne zapracovanie či revíziu výstupov; nezávislosť hodnotiteľov bola rešpektovaná.

Ako čiastočne nadbytočný prvok sa javí predkladanie PHS, ktorá napriek svojmu názvu neprináša *čiasťkové, resp. priebežné zistenia* – v súčasnej podobe skôr plní funkciu návrhu či prvotnej verzie ZHS. Z obsahového hľadiska sa PHS a ZHS od seba odlišujú minimálne, a to zapracovaním pripomienok zapojených aktérov a doplnením manažérskeho zhrnutia v slovenskom a anglickom jazyku. Realizácia

doterajších hodnotení OP ĽZ bola pomerne krátkodobá (viac informácií uvádza EO2), nevzniká tak potreba vypracovania priebežného výstupu.

V prípade hodnotení realizovaných počas dlhšieho časového horizontu môže byť prínosná diskusia o prvotných zisteniach hodnotenia formou tzv. *validation workshop* organizovaného pre úzku skupinu relevantných partnerov, teda aktérov, ktorých sa priebežné zistenia tematicky alebo operatívne dotýkajú. V hodnotiteľskej praxi sa tento prvok používa pri hodnoteniach trvajúcich viac ako šesť mesiacov, pričom slúži aj ako prostriedok na uistenie sa, že hodnotenie prebieha podľa dohodnutých postupov a pri jeho realizácii sa nevyskytli nepredvídané riziká či problémy.

V súvislosti s realizáciou ad hoc hodnotení je potrebný systematický prístup k ich výberu a prioritizácii jednotlivých tém. Niektorí predstavitelia SO/vecných odborov si neboli vedomí toho, že impulz na takéto hodnotenie môže vychádzať priamo od nich; naopak niektoré sekcie boli v tomto ohľade proaktívnejšie, o čom svedčí aj počet zrealizovaných ad hoc hodnotení naprieč jednotlivými PO.

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že proces realizácie externých odborných hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 je v súčasnosti nastavený vhodne a vytvára dobré podmienky na realizáciu transparentných a adresných hodnotení, ktoré majú potenciál reálne prispievať k efektívnej implementácii programu, využívať finančné zdroje cielene podľa aktuálnych potrieb a dosiahnuť pozitívne zmeny v širokom spektre zadefinovaných cieľov OP.

Použitie metódy externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020

Výber vhodných metód hodnotenia závisí od typu, predmetu, cieľa a účelu hodnotenia, ako aj od štádia programového obdobia. Pri povinných hodnoteniach dopadov je podľa Metodického pokynu CKO č. 20 možné použiť dva typy hodnotení:

- kvalitatívne hodnotenie na základe teoretických východísk – sleduje každý krok intervenčnej logiky, identifikuje kauzálne väzby a mechanizmy zmeny a identifikuje, prečo a ako intervencia funguje;
- kvantitatívne kontrafaktuálne hodnotenie – funguje na princípe porovnávania kontrolnej a porovnávacej skupiny a identifikuje, do akej miery intervencia spôsobila zmeny a pre koho.

Metodický pokyn CKO č. 20 neuvádza odporúčané metódy pri ostatných typoch hodnotenia. Vo všeobecnosti je možné ich rozdeliť na dva druhy:

- **kvantitatívne metódy** – získavanie číselných údajov, dát, pri ktorých sa skúma závislosť a vzťahy medzi príčinami a následkami. Aby boli takéto dáta reprezentatívne a spoľahlivé, je potrebné pracovať s dostatočne veľkou skupinou respondentov v procese formálneho prieskumu a/alebo sa údaje získavajú analýzou dostupných sekundárnych údajov. Ich výhodou je reprezentatívnosť a presnosť; na druhej strane však môže byť problémom ich získanie (napr. nízka responzivnosť dotazníkového prieskumu) a fakt, že neberú do úvahy kontext intervencie. Môžu zahŕňať:
 - dotazníkové prieskumy;
 - randomizované kontrolované štúdie;
 - analýzu sekundárnych dát;
 - kontrafaktuálne hodnotenie dopadov;
- **kvalitatívne metódy** – zisťovanie príčiny skúmaných javov – motívov, postojov, mienky. Ich výsledkom nie je konkrétne číslo, ale dokážu sprostredkovať pohľad na skutočné príčiny fungovania/nefungovania intervencií v praxi. Ich výhodou je schopnosť objasniť komplexné kontextuálne súvislosti; sú však časovo pomerne náročné. Môžu zahŕňať:
 - rozhovory;
 - fokusové skupiny;

- o pozorovania.

Vo všetkých zrealizovaných externých hodnoteniach OP ĽZ 2014 – 2020 (k 31. 12. 2022 spolu 24 hodnotení) bola využitá kombinácia kvantitatívnych a kvalitatívnych hodnotiacich metód – ich prehľad uvádza nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 4: Použité metódy hodnotenia v externých hodnoteniach OP ĽZ zrealizovaných k 31. 12. 2022

Použité kvantitatívne metódy hodnotenia	
Analýza sekundárnych dát a dostupných údajov	Príklady zdrojov analyzovaných údajov: <ul style="list-style-type: none"> o ITMS2014+; o výročné správy o vykonávaní OP ĽZ 2014 – 2020; o databázy/štatistické ročenky ÚPSVaR, CVTI, NÚCEM, MPSVR SR; o EU SILC, EU SILC MRK; o PISA; o údaje poskytnuté RO/SO – MPSVR SR, MŠVVaŠ SR, MV SR.
Dotazníkové prieskumy	Spolu zrealizovaných 20 dotazníkových prieskumov . Respondentov zahŕňali napríklad: <ul style="list-style-type: none"> o žiaci ZŠ, SŠ; o pedagogickí a odborní zamestnanci ZŠ, SŠ, pomáhajúce profesie; o rodičia žiakov ZŠ, SŠ; o zamestnávateľia zapojení do SDV; o prijímatelia NP/DOP – obce, mestá, inštitúcie, občianske združenia; o pozície financované NP/DOP – TSP, TP, TPA, MOPS, opatrovatelky; o zamestnanci KC, NDC, NSSDR.
Kontrafaktuálna metóda Propensity score matching	Využitá na stanovenie čistej účinnosti alebo čistých účinkov účasti na AOTP v nasledujúcich hodnoteniach: <ul style="list-style-type: none"> o Hodnotenie vybraných opatrení aktívnej politiky trhu práce; o Kvantitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov APTP v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím; o Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci OP ĽZ.
Použité kvalitatívne metódy hodnotenia	
Obsahová analýza dokumentov	Príklady dokumentov: <ul style="list-style-type: none"> o projektová a programová dokumentácia; o podklady poskytnuté RO/SO; o strategické dokumenty EK, národné stratégie, akčné plány; o metodické podklady, pokyny, odporúčania k fondom EŠIF; o analýzy, štúdie, kontextové dokumenty podľa zamerania jednotlivých PO a ŠC.
Rozhovory/fokusové skupiny	Spolu zrealizovaných viac ako 370 rozhovorov/fokusových skupín . Respondentov zahŕňali napríklad: <ul style="list-style-type: none"> o zástupcovia RO/SO/CKO (implementačné sekcie, vecní gestori, sekcie monitorovania a hodnotenia, vecne príslušné sekcie – MŠVVaŠ SR, MV SR, MPSVR SR, Úrad vlády SR);

	<ul style="list-style-type: none"> ○ prijímatelia NP/DOP – inštitúcie (MZ SR, ÚPSVaR, IA MPSVR SR, IVPR, ZVJS, MPC, ŠIOV, CVTI SR, NÚCEM, VÚDPaP, Zdravé regióny, Slovenský paralympijský výbor, STU Bratislava, SPU Nitra); ○ prijímatelia NP/DOP – mestá, obce, občianske združenia, neziskové organizácie, akciové spoločnosti, spoločnosti s ručením obmedzeným; ○ pedagogickí a odborní zamestnanci MŠ, ZŠ, SŠ, vedenie MŠ, ZŠ, SŠ; ○ zamestnávateľia zapojení do SDV; ○ starostovia, primátori, zástupcovia samospráv, samosprávnych krajov, ZMOS, Združenia samosprávnych krajov SK 8; ○ pozície financované NP/DOP – pomáhajúce profesie, TSP, TP, TPA, MOPS, koordinátori asistentov osvetly zdravia, koordinátori inkluzívneho vzdelávania, zamestnanci KC, NDC, NSSDR; ○ príslušníci MRK; ○ zamestnanci úradov PSVR, kontaktných centier; ○ zástupcovia združení a asociácií škôl (ZŠ, SOŠ), Slovenskej komory učiteľov; ○ zástupcovia stavovských a profesionálnych organizácií – APZD, SPPK, SŽK, RÚZ; ○ iné inštitúcie – Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých, SAAIC, Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Slovak Investment Holding a. s., Slovenský zväz zdravotne postihnutých.
--	--

Z uvedeného prehľadu je evidentné, že v rámci hodnotení mal **mimoriadne silné zastúpenie terénny prieskum** – či už v podobe dotazníkových prieskumov, alebo vo forme rozhovorov a skupinových diskusií s cieľovými skupinami. Hoci sa **dotazníkové prieskumy** radia medzi kvantitatívne metódy, ich konkrétne prevedenie môže mať aj výrazný kvalitatívny charakter, napríklad v podobe otvorených otázok, resp. odpovedí, ktoré nemajú preddefinované znenie z obmedzených možností. Prieskumy realizované v rámci externých hodnotení OP LŽ sa vyznačujú práve týmto **kvalitatívnym rozmerom** – výrazne veľké množstvo otvorených otázok zameraných na hlbšie zisťovanie dôvodov/názorov/návrhov cieľových skupín na danú problematiku je síce náročnejšie na spracovanie, no okrem štatistického vyhodnotenia pomocou škál odpovedí vie sprostredkovať aj dôvody respondentov, ktoré ich k danej odpovedi viedli.

Napríklad na otázku *Považujete súčasné nastavenie systému duálneho vzdelávania za dostatočne motivujúce pre stredné školy?* respondent odpovedá využitím škály *áno – skôr ano – skôr nie – nie – neviem/nedokážem posúdiť*, ktorá je v prípade výberu odpovedí *skôr nie/nie* nasledovaná podotázkou *Uvedte, prosím, v čom vidíte najväčšie prekážky zapojenia stredných škôl do duálneho vzdelávania (otvorená otázka)*. Takéto nastavenie otázok do istej miery imituje rozhovor, v ktorých sú typické otázky typu *prečo* – hodnotiteľ sa snaží zistiť, aké skúsenosti, argumenty, dôvody vedú respondenta k danému názoru. Z pohľadu spracovania dotazníkových prieskumov takéhoto typu je nevyhnutné časovo náročné klastrovanie otvorených odpovedí do významovo rovnakých/podobných skupín, ktoré sa až následne vyhodnocujú.

Nasledujúca tabuľka uvádza prehľad všetkých zrealizovaných dotazníkových prieskumov k 31. 12. 2022 spolu s počtom oslovených respondentov a prijatých odpovedí. Nie vždy je možné určiť mieru návratnosti prieskumu, keďže niektoré prieskumy boli zasielané na vybrané subjekty so žiadosťou o ich sprostredkovanie čo najväčšej vzorky relevantných respondentov – napríklad dotazník zaslaný do vybraných škôl určený všetkým členom inkluzívneho tímu v rámci školy. Rovnako nie sú k dispozícii údaje v prípadoch, keď bol dotazníkový prieskum zaslaný všetkým prijímateľom vybranej dopyto-orientovanej výzvy či NP. Z kvantitatívneho hľadiska je možné považovať zrealizované prieskumy za značne rozsiahle – z uvedeného prehľadu vyplýva, že súhrnne boli **prijaté a spracované odpovede od viac ako 6 000 respondentov zahŕňajúc najrôznejšie cieľové skupiny** (viac informácií v tabuľke nižšie).

Tabuľka 5: Prehľad realizovaných dotazníkových prieskumov k 31. 12. 2022

Názov hodnotenia	Predmet dotazníkového prieskumu	Počet oslovených respondentov	Počet prijatých odpovedí Miera návratnosti	Typy respondentov
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Integrácia MRK v rámci OP LZ	1. NP Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných komunít I.	402	200 50 %	<ul style="list-style-type: none"> o koordinátori inkluzívneho vzdelávania o asistenti učiteľa o špeciálni pedagógovia o sociálni pedagógovia o školskí psychológovia o koordinátori práce s rodinou o riaditelia MŠ o pedagogickí zamestnanci MŠ
	2. NP Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou MRK	203	113 56 %	<ul style="list-style-type: none"> o garanti KC/NDC/NSSDR o odborní pracovníci KC/NDC/NSSDR o asistenti odborných pracovníkov KC/NDC/NSSDR
	3. NP Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou MRK	488	106 22 %	<ul style="list-style-type: none"> o TSP o TP
	4. Dopytovo-orientovaná výzva Mentoring a tútoring	377	98 26 %	<ul style="list-style-type: none"> o mentori o tútori
	5. Dopytovo-orientovaná výzva Miestne občianske poriadkové služby	1 398	483 35 %	<ul style="list-style-type: none"> o členovia hliadky MOPS o koordinátori MOPS
Hodnotenie inkluzívnych opatrení v rámci špecifického cieľa 1.1.1 PO Vzdelávanie OP LZ	6. Dopytovo-orientovaná výzva V ZŠ úspešnejší I. NP Škola otvorená všetkým	669 škôl	508	<ul style="list-style-type: none"> o pedagogickí asistenti o sociálni pedagógovia o školskí špeciálni pedagógovia o školskí psychológovia o asistenti učiteľa pre žiakov so zdravotným postihnutím o koordinátori/manažéri projektu o riaditelia škôl o zriaďovatelia škôl
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Vzdelávanie v rámci OP LZ – 1. etapa	7. NP Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov I. NP IT Akadémia – vzdelávanie pre 21. storočie NP Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP Dopytovo-orientovaná výzva Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v ZŠ Dopytovo-orientovaná výzva Čitateľská, matematická, finančná a prírodovedná gramotnosť na gymnáziu Dopytovo-orientovaná výzva NedisKVALIFIKUJ SA!	všetci prijímatelia NP a DOP	360	<ul style="list-style-type: none"> o zamestnanci ZŠ, SŠ, VŠ o zamestnanci MNO o zamestnanci mikro, malých a stredných podnikateľov, resp. veľkých podnikateľov
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Sociálne začlenenie v rámci OP LZ – 1. etapa	8. Dopytovo-orientovaná výzva Poradenstvo a osvetá v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie II	58	22 38 %	<ul style="list-style-type: none"> o záujmové združenia právnických osôb o neziskové organizácie
	9. Dopytovo-orientovaná výzva Podpora opatrovateľskej služby	271	115 42 %	<ul style="list-style-type: none"> o zamestnávateľia – podnikateľské subjekty o združenia miest a obcí

				<ul style="list-style-type: none"> o nadácie o občianske združenia
Kvantitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov APTP v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím	10. Nástroje APTP v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím	551	46 9 %	<ul style="list-style-type: none"> o zamestnanci chránených dielní o zamestnanci chránených pracovísk o zamestnanci integrovaných podnikov
Hodnotenie efektívnosti vybraných intervencií PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania profesijných kompetencií PZ/OZ a gramotnosti žiakov	11. Čitateľská, matematická, finančná a prírodovedná gramotnosť v ZŠ	137 ZŠ	365	<ul style="list-style-type: none"> o riaditelia škôl o odborní zamestnanci
	12. Čitateľská, matematická, finančná a prírodovedná gramotnosť na gymnáziu	65 SŠ	357	<ul style="list-style-type: none"> o pedagogickí zamestnanci o pracovníci poverení riadením projektu
	13.A Čitateľská, matematická, finančná a prírodovedná gramotnosť v ZŠ Čitateľská, matematická, finančná a prírodovedná gramotnosť na gymnáziu	57 zamestnancov ZŠ/SŠ	1 413	<ul style="list-style-type: none"> o žiaci škôl zapojených do predmetných výziev
	13.B Referenčná vzorka nezapojených subjektov	300 ZŠ/SŠ	564	<ul style="list-style-type: none"> o žiaci škôl nezapojených do predmetných výziev (referenčná vzorka)
	14. Čitateľská, matematická, finančná a prírodovedná gramotnosť v ZŠ Čitateľská, matematická, finančná a prírodovedná gramotnosť na gymnáziu	57 zamestnancov ZŠ a gymnázií	195	<ul style="list-style-type: none"> o rodičia žiakov škôl zapojených do predmetných výziev
	15. NP IT Akadémia	všetci prijímatelia NP	562	<ul style="list-style-type: none"> o riaditelia škôl o odborní zamestnanci o pedagogickí zamestnanci o pracovníci poverení riadením projektu
Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania atraktivity a kvality OVP	16. NP Duál	všetky SOŠ zapojené do SDV	106	<ul style="list-style-type: none"> o zamestnanci SOŠ
	17. NP Duál	všetci zamestnávateľia zapojení do SDV	214	<ul style="list-style-type: none"> o zamestnanci mikropodnikov, malých, stredných a veľkých podnikov
	18. NP Duál	žiaci vybraných 15 SOŠ	142	<ul style="list-style-type: none"> o žiaci SOŠ zapojení do SDV
	19. NP Duál	rodičia/zákonní zástupcovia žiakov vybraných 15 SOŠ	73	<ul style="list-style-type: none"> o rodičia žiakov zapojených do SDV
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Vzdelávanie v rámci OP LZ – 2. etapa	20. Dopytovo-orientovaná výzva Podpora zlepšovania študijných výsledkov a kompetencií žiakov Dopytovo-orientovaná výzva Prepojenie stredoškolského vzdelávania s praxou Dopytovo-orientovaná výzva Skvalitnenie prípravy budúcich pedagogických a odborných zamestnancov	171	54 32 %	<ul style="list-style-type: none"> o koordinátori/manažéri projektu o pracovníci poverení riadením projektu o riaditelia/vedúci pracovníci organizácií/škôl o pedagogickí/odborní zamestnanci organizácií/škôl o zriaďovatelia organizácií/škôl o manažéri monitorovania

Ako už bolo spomenuté, všetky realizované hodnotenia využívali pološtruktúrované rozhovory či skupinové diskusie ako kľúčovú hodnotiacu metódu. Niektoré hodnotenia, najmä ad hoc hodnotenia, sa však vyznačovali obzvlášť rozsiahlym terénnym zisťovaním priamo v školách či obciach s prítomnosťou MRK; ich výber uvádza nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 6: Vybrané príklady hodnotení s rozsiahlym terénnym prieskumom⁶

Názov hodnotenia	Terénny prieskum
Hodnotenie nástrojov na podporu komplexného komunitného rozvoja v obciach s MRK	<p>vybraná vzorka 18 obcí s prítomnosťou MRK</p> <p>osobné rozhovory/skupinové diskusie s 291 respondentmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ pomáhajúce profesie ○ starostovia/primátori ○ zástupcovia miestnej samosprávy ○ príslušníci MRK
Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania atraktivity a kvality OVP	<p>vybraná vzorka 15 SOŠ</p> <p>osobné rozhovory/skupinové diskusie so 105 respondentmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ vedenie SOŠ ○ pedagogickí zamestnanci SOŠ ○ zamestnávateľia zapojení do SDV ○ zamestnanci zdrojových ZŠ
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK v rámci OP LZ (súhrnne za všetky tri etapy)	<p>vybraná vzorka 61 obcí s prítomnosťou MRK</p> <p>osobné návštevy v 25 obciach</p> <p>telefonické rozhovory s ďalšími 36 obcami:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ starostovia/primátori ○ zástupcovia miestnej samosprávy

Podľa rozhovorov s predstaviteľmi RO/SO/vecných útvarov sa **ako najprínosnejšie osvedčili ad hoc hodnotenia** vďaka svojmu špecifickému zameraniu na konkrétne intervencie či tematické oblasti. Vychádzali často z osobitných potrieb (napr. efektívnejšie nastavenie nadväzujúcich intervencií), ktoré priamo ovplyvnili EO a očakávané výstupy. Z pohľadu metód respondenti označili za najužitočnejšie tie, ktorými sa realizoval **terénny prieskum** – či už individuálne rozhovory, skupinové diskusie, alebo dotazníkové prieskumy. V rámci zrealizovaných hodnotení je evidentné, že pri výbere vzoriek terénnych prieskumov bol veľký dôraz kladený na geografickú vyváženosť prijímateľov/cieľových skupín, ich rôznorodosť (napr. rôzne typy prijímateľov), ako aj rovnováhu v jednotlivých oblastiach podpory.

Terénny prieskum prinášal zistenia priamo z perspektívy prijímateľov, resp. cieľovej skupiny, pre ktorú boli intervencie nasmerované a sprostredkoval tak nenahraditeľný pohľad na efektívnosť implementácie v praxi. Zistenia z týchto hodnotení boli užitočné predovšetkým pre zástupcov vecných odborov, keďže po nastavení zámeru intervencií (napr. NP) sa priamo do ich implementácie nezapájajú. Rovnako je pre nich prínosné spracovanie štatistických dát a podkladov, keďže sami nemajú prístup do potrebných databáz (napr. ITMS2014+). Pre implementačné sekcie je zisťovanie v teréne potrebné na

⁶ Všetky uvedené hodnotenia sú zverejnené na <https://www.mpsvr.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/>.

hlbšie skúmanie efektívnosti/neefektívnosti intervencií – napr. SO má údaje o počte mimoriadne ukončených DOP, terénny prieskum zisťuje príčiny daného javu, čo môže viesť k úprave nastavenia podmienok vo výzve a eliminácii takéhoto javu v budúcnosti.

Vo všeobecnosti bol návrh a výber hodnotiacich metód ponechaný v kompetencii hodnotiteľov a zástupcovia zadávateľa a relevantných partnerov nepociťovali nedostatok iných postupov či ich neadekvátne uplatnenie. Súhlasili, že predkladané správy poskytli zistenia získané vhodnou kombináciou kvalitatívnych a kvantitatívnych postupov a z pohľadu ich potrieb neboli identifikované žiadne nedostatky. Spracovanie kvantitatívnych údajov by z praktického hľadiska uľahčil priamy prístup hodnotiteľov do systému ITMS2014+, čo by ešte zvýšilo efektívnosť spracovania sekundárnych dát.

Zhrnutie evaluačnej otázky 1

Hodnotenie intervencií OP ĽZ 2014 – 2020 realizuje konzorcium Octigon, a. s., Projektové služby, s. r. o. a RADELA s. r. o. v súlade s Rámcovou dohodou o poskytovaní služieb č. 2525/2019-M_OO, ktorá bola uzatvorená dňa 25. 6. 2019 so zmluvne dohodnutou maximálnou čiastkou 1 938 787,20 EUR s DPH. Celková indikatívna alokácia vyhradená na realizáciu externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 a s nimi súvisiace interné a externé činnosti predstavujú čiastku 9 470 376 EUR s DPH.

K 31. 12. 2022 bolo zrealizovaných 24 externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020, z čoho 61 % predstavujú plánované a 39 % ad hoc hodnotenia; v priebehu roka 2023 prebiehalo/bolo ukončených ďalších deväť hodnotení. Postup pri hodnoteniach je stanovený v *Úvodnej správe k externému hodnoteniu OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020* a je konzistentný pri všetkých zadaniach. Vychádza z vypracovania a odsúhlasenia evaluačného rámca (evaluačná matica, intervenčná logika), ktorý následne predurčuje výber a tvorbu nástrojov na zber primárnych dát, samotný zber údajov a analýzu dostupných podkladov. Po triangulácii a syntéze zistení hodnotiteľa formulujú výsledky a odporúčania, ktoré sú predmetom pripomienkovacieho procesu, následnej úpravy a schválenia finálnych výstupov.

V rámci zrealizovaných hodnotení boli využité kvalitatívne aj kvantitatívne hodnotiace metódy; mimoriadne silné zastúpenie mal najmä rozsiahly terénny prieskum v podobe dotazníkových prieskumov, individuálnych rozhovorov a skupinových diskusií. V rámci dotazníkových prieskumov boli súhrnne prijaté a spracované odpovede od viac ako 6 000 respondentov; cieľové skupiny terénneho prieskumu boli rozmanité – školy (vedenie, zamestnanci, žiaci, rodičia), samosprávy, príslušníci MRK, zamestnanci úradov PSVR, stavovské a profesionálne organizácie, rôzne inštitúcie, ako aj zástupcovia RO/SO.

Rozhovory s predstaviteľmi RO, SO, CKO a vecných odborov potvrdili, že výber jednotlivých metód hodnotení bol vhodný a kombinácia kvalitatívnych a kvantitatívnych postupov priniesla očakávané výsledky z pohľadu predložených zistení a výstupov. Respondenti ocenili najmä rozsiahly terénny prieskum priamo medzi prijímateľmi NP/DOP a konečnými cieľovými skupinami, ktorý priniesol relevantné a reprezentatívne zistenia nielen z pohľadu pokroku implementácie, ale aj dosiahnutých efektov a dopadov.

3.2 EO2: Do akej miery reagovalo časovanie hodnotení na informačné potreby zadávateľa?

Časový rámec plánovaných hodnotení sa odvíja od dĺžky a fázy implementácie projektov a dostupnosti relevantných dát v danom čase (napr. ITMS2014+) a tiež súvisí so zohľadnením časového rámca na predkladanie informácií do správ za OP ĽZ (Výročná správa o vykonávaní OP ĽZ, Súhrnná správa OP ĽZ o hodnoteniach realizovaných počas programového obdobia). Podľa *Plánu hodnotení OP ĽZ ľudské zdroje pre programové obdobie 2014 – 2020* (verzia 1.4) bolo celkovo plánovaných 31 rôznych hodnotení; k 31. 12. 2022 bolo **24 hodnotení ukončených** a ďalších **deväť bolo v štádiu prípravy/realizácie**. Boli však zrealizované aj hodnotenia, ktoré v spomenutom pláne neboli zahrnuté (napr. pôvodne plánované *Hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov APTP v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím* bolo rozdelené na dve samostatné hodnotiace aktivity – jedna sa zamerala na kvalitatívne, druhá na kvantitatívne hodnotenie intervencií). Naznačuje to promptný a flexibilný prístup RO zohľadňujúci aktuálne potreby a zistenia.

Dodatočne k hodnoteniam uvedeným v tabuľke 1 (realizovaným a ukončeným k 31. 12. 2022) prebiehali počas roka 2023 nasledujúce externé hodnotenia OP ĽZ 2014 – 2020:

- Záverečná hodnotiaci správa OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020 – realizácia prebieha;
- Vyhodnotenie použitých metód, zistení a odporúčaní formulovaných v rámci externých hodnotení OP ĽZ (ad hoc hodnotenie) – realizácia prebieha;
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO REACT-EU (ad hoc hodnotenie) – realizácia prebieha;
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít – realizácia hodnotenia ukončená 31. 8. 2023;
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Sociálne začlenenie – realizácia hodnotenia ukončená 31. 8. 2023;
- Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií PO4 v rámci NP Podpora rozvoja sociálnej práce v rodinnom prostredí klientov v oblasti sociálnych vecí a rodiny a Integrovaný prístup k výkonu sociálnej práce zamestnancami úradov PSVR I. a II. (ad hoc hodnotenie) – realizácia hodnotenia ukončená 7. 8. 2023;
- Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO3 Zamestnanosť OP ĽZ zameraných na projekty Podpora zamestnatelnosti v regióne Horná Nitra a Investičná pomoc pre sociálne podniky (ad hoc hodnotenie) – realizácia hodnotenia ukončená 31. 5. 2023;
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Vzdelávanie – realizácia hodnotenia ukončená 5. 4. 2023;
- Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO Integrácia marginalizovaných rómskych komunít – realizácia hodnotenia ukončená 10. 3. 2023.

Ťažisko zrealizovaných hodnotiacich aktivít sa sústreďuje v neskorších rokoch implementácie OP – ako uvádza tabuľka nižšie.

Tabuľka 7: Počet plánovaných a zrealizovaných externých odborných hodnotení

Rok	Počet plánovaných hodnotení ⁷	Počet zrealizovaných hodnotení
2019	8	0
2020	8	5
2021	8	7
2022	14	12
2023	9	<ul style="list-style-type: none"> • 6 ukončených hodnotení* • 3 prebiehajúce hodnotenia*

Zdroj: MPSVR SR. Súhrnné správy o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení OP ĽZ za roky 2019 – 2022, vlastné spracovanie

* k 25. 9. 2023

Z tabuľky je zrejmé oneskorenie vo vykonávaní realizácie externých hodnotení a stípeť počet plánovaných hodnotení tak neuvádza počet nových aktivít, ale reflektuje presúvanie zadaných hodnotiacich aktivít medzi rokmi. Medzi dôvody oneskorenia realizácie plánovaných hodnotení patria:

- proces VO na dodávateľa hodnotení pre OP ĽZ 2014 – 2020 bol ukončený až v druhom štvrtroku 2019, následne boli uskutočnené potrebné administratívne a operatívne úkony. Samotná realizácia hodnotení mohla začať až po schválení *Úvodnej správy k externému hodnoteniu OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020* v poslednom štvrtroku 2019.
- Náročnosť a časová tieseň spôsobená protipandemickými opatreniami v roku 2020 pri zapracovávaní pripomienok k priebežnej hodnotiacej správe *Doterajšie skúsenosti s podporou inovatívnych aktivít a návrhy na systémovú podporu inovácií z ESF+* mali za následok presun odovzdania finálnych výstupov na začiatok roka 2021.
- Pandémia COVID-19 mala vplyv na realizáciu odborných aktivít a ich harmonogram, napr. využitie plánovaných metód a spôsobu zberu dát (osobné návštevy škôl, osobné stretnutia s respondentmi).
- Pomalší nábeh implementácie intervencií aj z objektívnych príčin spôsobených napr. pandémiou COVID-19 či potrebnými legislatívnymi úpravami neumožňoval skoršiu realizáciu hodnotiacich aktivít.

Priemerný počet hodín, ktorý externí hodnotitelia mali na zrealizovanie hodnotení OP ĽZ, sa líši v závislosti od typu hodnotenia. Pri hodnoteniach pokroku k naplneniu cieľov PO sa pohybuje na úrovni **1 360 hodín**,⁸ pri hodnoteniach plnenia stanovených cieľov a dopadov PO ide o **300 hodín** vo všetkých PO. Výnimkou je PO8, pri ktorej z objektívnych dôvodov⁹ neboli realizované hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov a hodnotenie dopadov tejto PO tak bolo o to rozsiahlejšie. Pri ad hoc hodnoteniach bol priemerný počet hodín ich realizácie **991 hodín**.

Prehľad typických aktivít podľa jednotlivých typov realizovaných hodnotení uvádza tabuľka nižšie.

⁷ Počty plánovaných hodnotení nezahŕňajú všetky ad hoc hodnotenia, keďže ich potreba môže vzniknúť na základe neočakávaných vonkajších vplyvov, prípadne na základe požiadavky EK, CKO či iných relevantných inštitúcií.

⁸ Uvedený priemer sa vzťahuje na jednu etapu hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov – ako bolo uvedené vyššie, niektoré PO mali zrealizované jednu, niektoré dve etapy tohto hodnotenia, PO6 dokonca tri.

⁹ Ako reakcia na krízu spôsobenú pandémiou COVID-19 boli pre OP ĽZ alokované dodatočné finančné prostriedky na podporu nápravy jej dôsledkov, a to prostredníctvom novovytvorenej PO REACT-EU.

Tabuľka 8: Prehľad aktivít podľa typov realizovaných hodnotení OP LZ 2014 – 2020

Hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov PO	Hodnotenia plnenia stanovených cieľov a dopadov PO	Ad hoc hodnotenia
<i>na realizáciu v priemere alokovaných 1 360 hodín</i>	<i>na realizáciu v priemere alokovaných 300 hodín</i>	<i>na realizáciu v priemere alokovaných 991 hodín</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ analýza a spracovanie finančných dát – finančné čerpanie PO, primeranosť výšky alokovaných, kontrahovaných a čerpaných prostriedkov; ○ analýza hospodárnosti a efektívnosti PO; ○ analýza a spracovanie MU – napĺňanie spoločných a špecifických programových MU, cieľové skupiny intervencií; ○ analýza efektívnosti systému zberu dát PO; ○ analýza príspevku PO k napĺňaniu Stratégie Európa 2020; ○ analýza rizík nenaplnenia výkonnostného rámca PO – vrátane navrhnutia opatrení na ich elimináciu; ○ súhrnná analýza implementácie PO a možnosti jej zintenzívnenia – vrátane absorpčnej kapacity prijímateľov intervencií, riadenia implementácie a jej administratívnej náročnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ posúdenie napĺňania cieľov PO prostredníctvom spoločných a špecifických programových výsledkov; ○ posúdenie miery účinku realizovaných intervencií na PO; ○ vyhodnotenie účinnosti realizovaných intervencií v jednotlivých ŠC prostredníctvom teórie zmeny – vyhodnotenie dosiahnutia plánovaných výsledkov, okamžitých a dlhodobých dopadov, resp. príspevku realizovaných intervencií k plánovaným dopadom; ○ posúdenie kauzálnej súvislosti medzi realizovanými intervenciami a výsledným efektom. 	<p><i>rôzne aktivity v závislosti od predmetu hodnotenia, napríklad:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ analýza efektívnosti vybraných intervencií (NP/DOP) – vyhodnotenie dosiahnutia výsledkov a naplnenia cieľov vybraných intervencií; ○ posúdenie relevantnosti a účinnosti zacielenia vybraných intervencií – aj vzhľadom na potreby cieľových skupín; ○ posúdenie hlavných prínosov realizovaných intervencií pre cieľové skupiny; ○ analýza vnímania realizácie vybraných intervencií zapojenými aktérmi; ○ identifikácia vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich implementáciu vybraných intervencií; ○ zhodnotenie udržateľnosti vybraných intervencií; ○ analýza čistej účinnosti a finančnej efektívnosti vybraných intervencií.
<p style="text-align: center;"><i>spoločné aktivity pre všetky typy hodnotení:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ návrh metodického postupu – tvorba evaluačného rámca (teória zmeny, evaluačná matica), výber vzorky posudzovaných NP/DOP, výber a tvorba nástrojov na zber dát; ○ obsahová analýza podkladov, spracovanie kontextu PO/ŠC/NP/DOP; ○ zber a analýza primárnych dát – rozhovory, fokusové skupiny, dotazníkové prieskumy; ○ triangulácia a syntéza primárnych a sekundárnych údajov a dát; ○ formulácia hlavných zistení; ○ formulácia operatívnych a strategických odporúčaní; ○ príprava výstupov hodnotenia – PHS, ZHS a relevantné prílohy, zapracovanie pripomienok, formálna úprava a zabezpečenie kvality všetkých výstupov. 		

Z uvedeného prehľadu sa ani jeden typ hodnotenia nejaví ako výrazne jednoduchší či menej obsiahly – z pohľadu rozsahu a hĺbky potrebných analýz, zberu a spracovania dát a zváženia kontextuálnych faktorov ide o vyvážené hodnotiace výstupy. Alokácia 300 hodín na realizáciu hodnotení plnenia stanovených cieľov a dopadov PO je tak mimoriadne poddimenzovaná. Pravdepodobným vysvetlením môže byť predpoklad, že sa pri nich mali v značnej miere využiť výstupy hodnotení pokroku k naplneniu cieľov PO, ktoré mali byť zrealizované bezprostredne pred nimi. Vyhodnotenie účinnosti intervencií by tak vychádzalo z aktuálne spracovaných analýz a podkladov.

V praxi sa však takýto postup nepotvrdil. Iba v jednom prípade, konkrétne v PO2, bolo hodnotenie dopadov PO realizované priamo po realizácii hodnotenia pokroku PO. Pri PO1, PO4 a PO6 boli tieto hodnotenia vykonané s ročným odstupom, pričom referenčný dátum hodnotení dopadov bol identický ako referenčný dátum posledných hodnotení pokroku. Hodnotenia dosiahnutých cieľov a dopadov teda vychádzali z analýz a výstupov vypracovaných v rámci hodnotení pokroku PO, na druhej strane však nezohľadnili jeden rok implementácie. V prípade spomínaných PO to nie je ideálny stav, keďže v čase realizácie poslednej analýzy dát mali pomerne veľký počet neukončených NP/DOP, a teda aj predpokladaný nižší príspevok intervencií k dosiahnutiu plánovaných efektov.

Pri PO3 a PO5 tiež nie je časová realizácia hodnotení pokroku a hodnotení dopadov optimálna – kým pri PO3 bolo hodnotenie pokroku realizované v roku 2020 s referenčným dátumom 31. 12. 2019, hodnotenie dopadov prebiehalo v roku 2022 s rovnakým referenčným dátumom, teda sa nezohľadnili výsledky dosiahnuté v rokoch 2020 až 2022. V rámci PO5 bolo hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov realizované v roku 2020 s referenčným dátumom 31. 12. 2019, hodnotenie dopadov až v roku 2023 s novým referenčným dátumom 31. 12. 2021. Hodnotitelia teda vypracovali potrebné analýzy opakovane, pričom je pravdepodobné, že rozsah alokovaných hodín na realizáciu hodnotenia nebol adekvátny (300 hodín). PO8 je špecifickou PO, keďže finančné prostriedky boli na ňu alokované dodatočne a hodnotenia pokroku tejto PO neboli realizované. Rozsah hodín určených na hodnotenie dopadov tejto PO (1 300 hodín) tento stav reflektuje. Prehľad harmonogramu realizácie vyššie uvedených hodnotení, vrátane ich referenčných dátumov, uvádza nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 9: Harmonogram realizácie hodnotení pokroku PO a hodnotení dopadov PO, vrátane RD*

PO	Názov hodnotenia	2020	2021	2022	2023
PO1	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO1 v rámci OP ĽZ (1. etapa)		RD 31. 12. 2020		
	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO1 v rámci OP ĽZ (2. etapa)			RD 31. 12. 2021	
	<i>Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO1</i>				RD 31. 12. 2021
PO2	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO2 v rámci OP ĽZ		RD 31. 12. 2020		
	<i>Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO2</i>		RD 31. 12. 2020		
PO3	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO3 v rámci OP ĽZ	RD 31. 12. 2019			
	<i>Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO3</i>			RD 31. 12. 2019	
PO4	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO4 v rámci OP ĽZ (1. etapa)		RD 31. 12. 2020		
	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO4 v rámci OP ĽZ (2. etapa)			RD 31. 12. 2021	
	<i>Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO4</i>				RD 31. 12. 2021
PO5	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO5 v rámci OP ĽZ	RD 31. 12. 2019			
	<i>Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO5</i>				RD 31. 12. 2021
PO6	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO6 v rámci OP ĽZ (1. etapa)	RD 31. 12. 2019			
	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO6 v rámci OP ĽZ (2. etapa)		RD 31. 12. 2020		
	Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO6 v rámci OP ĽZ (3. etapa)			RD 31. 12. 2021	
	<i>Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO6</i>				RD 31. 12. 2022
PO8	<i>Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO8 (ad hoc hodnotenie)</i>				RD 31. 12. 2022

Zdroj: ZHS k realizovaným hodnoteniam, vlastné spracovanie

* referenčný dátum, ku ktorému bolo hodnotenie spracované

Z pohľadu časovej realizácie boli podľa respondentov individuálnych rozhovorov **najúžitejšie prvé etapy hodnotení pokroku PO**, ktoré sa realizovali v prvotných fázach externých hodnotení OP ĽZ. Priniesli zistenia, ktoré sa dali aktívne a promptne využiť – napr. pri vyhlásení nadväzujúcich dopytovo-orientovaných výziev sa zohľadnili dovtedajšie skúsenosti a implementačná prax a mohlo tak dôjsť k zefektívneniu procesov. Na druhej strane pri opakovaných hodnoteniach pokroku PO sa v rámci úvodných stretnutí identifikovali dodatočné témy, o ktoré mali SO/vecné odbory záujem, keďže pokrok v implementácii PO počas jedného roka bol obmedzený, dokonca ešte vo väčšej miere následkom pozastavenia/oneskorenia aktivít počas pandémie COVID-19. Konkrétny príklad predstavuje analýza projektov v PO6, ktoré boli zazmluvnené pred 31. 12. 2020, ale k augustu 2022 nezačali s realizáciou stavebných prác. Hodnotitelia vykonali rozhovory s vybranou vzorkou prijímateľov týchto DOP a zistenia spracovali v rámci hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov PO6 (3. etapa).

Dĺžka trvania realizácie externých hodnotení od úvodného stretnutia po odovzdanie ZHS sa pohybuje od 81 kalendárnych dní (Správa o zrealizovaných externých odborných hodnoteniach OP LZ v programovom období 2014 – 2020 v kontexte hlavných zistení, výstupov a výsledkov) do 297 kalendárnych dní (Kvalitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov APTP v oblasti podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím). Priemerná dĺžka realizácie externých hodnotení je teda **139 kalendárnych dní, resp. 20 týždňov, resp. necelých päť mesiacov**, čo je možné považovať za veľmi efektívny proces – aj vzhľadom na rozsah aktivít uvedený v tabuľke 8. Jednotlivé fázy realizácie hodnotenia – tak, ako ich uvádza vizuálne zobrazený postup prác v EO1 – nemajú zadefinovanú dĺžku trvania okrem procesu pripomienkovania, ktorý sa spravidla plánoval na šesť týždňov, resp. 30 pracovných dní. Podľa Rámцovej dohody o poskytovaní služieb medzi MPSVR SR a skupinou dodávateľov má zadávateľ 15 pracovných dní na prípravu pripomienok a spätnej väzby k PHS; zvyšných 15 pracovných dní je určených na zapracovanie pripomienok hodnotiteľmi a prípravu ZHS. Z hodnotiteľskej praxe je to adekvátne nastavený čas, ktorý umožňuje dostatočný priestor na preštudovanie PHS relevantnými aktérmi, spätnú väzbu, ako aj prípadnú diskusiu či potrebné revízie predložených výstupov. Ako bolo uvedené v predchádzajúcej EO, aj respondenti individuálnych rozhovorov považujú toto nastavenie za vhodné a nemajú potrebu ho skrátiť či predĺžiť.

Od úvodného stretnutia po predloženie PHS bolo v priemere potrebných 14 týždňov, počas ktorých prebiehali aktivity ako analýza prvotných podkladov, príprava evaluačného rámca, výber a príprava nástrojov na zber dát, realizácie rozhovorov/fokusových skupín/dotazníkových prieskumov, analýza sekundárnych údajov (MU, finančné dáta, programová/projektová dokumentácia atď.), syntéza zistení a príprava samotnej PHS. Vzhľadom na bežné výzvy ohľadom organizovania osobných stretnutí/návštev (napr. škôl, obcí) a priemernú dĺžku trvania dotazníkového prieskumu¹⁰ je možné konštatovať mimoriadne vysokú efektívnosť realizovaných hodnotení.

K 31. 12. 2022 bol zo zrealizovaných 24 hodnotení v piatich prípadoch upravený termín predloženia ZHS, a to predĺžením z nasledujúcich dôvodov – obmedzené možnosti realizácie skupinových diskusií počas pandémie COVID-19, rozsiahlejšie spracovávanie dát kontrafaktuálneho hodnotenia, než sa pôvodne očakávalo, v dvoch prípadoch bol evidovaný veľký počet pripomienok k PHS, ktoré nebolo možné adekvátne zapracovať do pôvodne odsúhlaseného termínu. Pri troch hodnoteniach išlo o menšie úpravy termínu ZHS (od troch do 15 kalendárnych dní), v dvoch hodnoteniach sa termín ZHS posunul výraznejšie, v priemere o 62 kalendárnych dní.

Vo všeobecnosti bola časová následnosť realizácie jednotlivých hodnotení dobrá a nedošlo k žiadnym neočakávaným prestávkam. Prevažná väčšina hodnotení bola realizovaná v druhej polovici sledovaného obdobia, čo súvisí aj s dostupnosťou údajov o ukončených projektoch. Ide prevažne o hodnotenia, ktoré analyzujú dosiahnutý pokrok a dosiahnuté efekty intervencií, preto je istý časový odstup nevyhnutný – na to, aby sa implementácia PO dostala do pokročilejšej fázy a aby sa sledované efekty a dopady mohli prejaviť.

Z pohľadu interných kapacít RO sa ako príliš intenzívna javí druhá polovica roka 2021 a začiatok roka 2022, keď – v rôznych fázach realizácie – prebiehalo až deväť hodnotení súčasne. Harmonogram realizácie externých hodnotení k 31. 12. 2022 zobrazuje nasledujúca tabuľka.

¹⁰ Priemerná dĺžka trvania dotazníkového prieskumu je päť týždňov – prieskum je pre respondentov otvorený priemerne tri týždne, v priemere dva týždne trvá spracovanie výsledkov.

Tabuľka 10: Harmonogram realizovaných externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 k 31. 12. 2022

Názov hodnotenia	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO5 v rámci OP ĽZ														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO3 v rámci OP ĽZ														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO6 v rámci OP ĽZ (1. etapa)														
Hodnotenie inkluzívnych opatrení v rámci ŠC 1.1.1 PO1														
Doterajšie skúsenosti s podporou inovatívnych aktivít														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO1 v rámci OP ĽZ (1. etapa)														
Hodnotenie vybraných opatrení aktívnej politiky trhu práce														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO2 v rámci OP ĽZ														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO4 v rámci OP ĽZ (1. etapa)														
Hodnotenie nástrojov na podporu komplexného komunitného rozvoja v obciach s MRK														
Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO2														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO6 v rámci OP ĽZ (2. etapa)														
Kvantitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov APTP														
Hodnotenie NP Podpora predprimárneho vzdelávania detí z MRK I. a II.														
Efektívnosť podporených intervencií z PO1 – gramotnosti žiakov														
Hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO3														
Efektívnosť podporených intervencií z PO1 zameraných na celoživotné vzdelávanie														
Efektívnosť podporených intervencií z PO1 – OVP														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO1 v rámci OP ĽZ (2. etapa)														
Kvalitatívne hodnotenie vplyvu realizovaných aktivít – nástrojov APTP														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO4 v rámci OP ĽZ (2. etapa)														
Správa o zrealizovaných externých odborných hodnoteniach OP ĽZ														
Hodnotenie príspevku OP ĽZ k horizontálnym princípom Rovnosť mužov a žien														
Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO6 v rámci OP ĽZ (3. etapa)														

Zhrnutie evaluačnej otázky 2

K 31. 12. 2022 bolo zrealizovaných 24 externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020, pričom v priebehu roka 2023 sa predpokladá ukončenie ďalších deviatich hodnotení. Nábeh hodnotiacich aktivít bol čiastočne oneskorený z dôvodu procesu VO na dodávateľa hodnotení, ktorý bol ukončený až v druhom štvrtroku 2019.

Priemerný počet hodín vyčlenených na realizáciu externého hodnotenia sa pohybuje od 300 hodín (hodnotenie plnenia stanovených cieľov a dopadov PO) do 1 360 hodín (hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO), pričom spodná hranica v objeme 300 hodín je značne poddimenzovaná. Priemerná dĺžka realizácie hodnotení je približne 20 týždňov, resp. necelých päť mesiacov. Vzhľadom na rozsah a hĺbku potrebných analýz, zber a spracovanie dát a posúdenie kontextuálnych faktorov ide o mimoriadne efektívny proces.

Z pohľadu interných kapacít RO MPSVR SR je realizácia externých hodnotení OP LZ zabezpečená prostredníctvom dvoch pozícií manažérov hodnotenia, ktorých kapacita bola výrazne zaťažená v druhej polovici roka 2021 a na začiatku roka 2022, ako aj v roku 2023, keď paralelne v rôznych fázach realizácie prebiehalo až deväť hodnotení.

Z pohľadu časovej následnosti neboli identifikované problémy s priebehom hodnotiacich aktivít, s výnimkou hodnotení plnenia stanovených cieľov a dopadov, ktoré boli z pohľadu pracovného fondu výrazne poddimenzované. Ako následok sa pri ich realizácii ako východiskový stav využívali zrealizované hodnotenia pokroku k naplneniu cieľov daných PO, čím sa však v niektorých prípadoch nezohľadnila implementácia a dosiahnuté efekty v rozsahu niekoľkých rokov (napr. pri PO3).

3.3 EO3: Ako prispeli formulované zistenia a odporúčania k zvýšeniu kvality implementácie OP ĽZ?

Výsledky a zistenia externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 sa predkladajú vo forme ZHS, ktorá odzrkadľuje celý proces hodnotenia a prezentuje všetky dôležité zistenia, odporúčania a návrhy, ktoré z nich vyplývajú. V súlade s *Úvodnou správou pre Externé hodnotenie OP ĽZ pre programové obdobie 2014 – 2020* má ZHS všetkých realizovaných hodnotení jednotnú **štruktúru** a štýl:

- titulná strana obsahujúca označenie logom EÚ s odkazom na príslušné fondy, z ktorého sa projekt spolufinancuje (ESF, EFRR), logom OP ĽZ, logom zadávateľa (MPSVR SR), názov hodnotenia, miesto, mesiac a rok odovzdania;
- Zhrnutie – v slovenskom a anglickom jazyku, ktoré sumarizuje predmet zadania a jeho splnenie, stručne predkladá zistenia, na základe ktorých sú formulované odporúčania;
- Kontext/úvod – poskytuje základné informácie o danej problematike, tematike či zameraní hodnotenia;
- Metodika hodnotenia – zahŕňa zámer hodnotenia, referenčný dátum, ku ktorému je hodnotenie realizované, hodnotiace otázky, použité metódy;
- Zistenia – nosná časť hodnotiacej správy, ktorá prezentuje zistenia vychádzajúce z výsledkov a výstupov analýzy prostredníctvom odpovedí na EO; za každou hodnotiacou otázkou nasleduje krátke zhrnutie kľúčových bodov;
- Odporúčania – vychádzajúc zo zistení špecifikujú návrhy na operatívne odporúčania (pre programové obdobie 2014 – 2020) a strategické odporúčania (pre programové obdobie 2021 – 2027);
- Prílohy – evaluačná matica, teória zmeny, zoznam použitej literatúry, zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor/skupinová diskusia, spracovanie dotazníkového prieskumu, podrobné analýzy, podklady, tabuľky, grafy a ďalšie potrebné informácie (napr. zoznam použitých skratiek).

Minimálny rozsah ZHS je špecifikovaný v príslušnej objednávke, spravidla minimálne 35 – 60 strán. Predložené ZHS realizovaných hodnotení tento rozsah značne presahujú. Podľa respondentov individuálnych rozhovorov je používaný formát aj štruktúra finálneho výstupu adekvátne a prehľadná – podľa nich poskytuje dobrú orientáciu v texte, koncízne zhrnutia k jednotlivým EO, potrebné relevantné informácie o danom hodnotení (metodika, kontext a pod.), dostatočne zdôvodnené a argumentované výsledky analýzy, vizuálne výstižné grafy a tabuľky. Ich celkovú formálnu kvalitu považujú za veľmi dobrú, vrátane kvality jazyka a štylistiky.

Z obsahového hľadiska finálne výstupy hodnotení tiež spĺňajú očakávania zadávateľa a relevantných partnerov (napr. SO, vecné sekcie). Spracovanie podkladových a kontextových materiálov je podľa nich na vysokej úrovni, rovnako spracovanie analýz (zistenia k EO, výsledky zberu dát) poskytuje dostatočnú logiku argumentov a kvalitatívne aj kvantitatívne dôkazy podporujúce formulované závery. Za vhodný prístup tiež považujú formálne prepojenie zistení a odporúčaní, čo vytvára základ pre zdôvodnenie odporúčanej zmeny. Manažérske zhrnutie v anglickom jazyku sa tiež potvrdilo ako užitočné napr. pri predkladaní hodnotení EK prostredníctvom SFC2014¹¹ alebo prezentovaní hodnotení na Monitorovacích výboroch OP ĽZ, na ktorých boli prítomní aj zástupcovia EK.

Odporúčania predstavujú samostatnú kapitolu ZHS, pričom sa obmedzujú na oblasti, ktoré boli v rámci hodnotenia podrobne preskúmané. Respondenti individuálnych rozhovorov sa zhodli na tom, že odporúčania formulované v rámci zrealizovaných hodnotení OP ĽZ sú dostatočne adresné, relevantné

¹¹ <https://ec.europa.eu/sfc/en/2014>

a konkrétne a jasne popisujú odporúčanú zmenu. V previazaní na súvisiace zistenia poskytujú aj potrebnú argumentáciu a zdôvodnenie.

Po skončení realizácie hodnotenia je manažérom hodnotenia RO/SO zabezpečené informovanie o výsledkoch hodnotenia RO, CKO, EK, jednotlivých komisií pre PO a relevantných partnerov, ako aj zverejnenie ZHS na webovom sídle RO¹² a predložením správy EK prostredníctvom SFC2014. Manažér hodnotenia následne vypracuje zoznam zistení a odporúčaní realizovaného hodnotenia v požadovanej štruktúre a v previazanosti na ne zabezpečí vypracovanie návrhu opatrení vecnými sekciami alebo zadávateľom hodnotenia. Pripravené návrhy opatrení distribuuje subjektom relevantným z pohľadu ich realizácie a po 12 mesiacoch je vypracovaný odpočet prijatých opatrení, ktorý je súčasťou informácie pre členov Monitorovacieho výboru pre OP LZ. Z procesného hľadiska sú pozitívne hodnotené najmä nasledujúce prvky:

- široké spektrum interných a externých partnerov, ktorí sú informovaní o výsledkoch hodnotení (napr. CKO, EK, komisie zriadené pre jednotlivé PO, Monitorovací výbor pre OP LZ), a zverejňovanie finálnych výstupov na viacerých webových portáloch podporujú aktívne uplatnenie výsledkov hodnotení a ich relevantné využitie;
- komplexný proces uplatnenia výsledkov hodnotení (zistení a odporúčaní) prostredníctvom vypracovania návrhu opatrení a monitorovanie ich plnenia úspešne podmieňuje zvýšenie efektívnosti hodnotených intervencií, ako aj efektívnejšie vykonávanie OP.

Prijaté a realizované opatrenia sú súčasťou súhrnnej správy o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení OP LZ za rok, v ktorom sa hodnotenie vykonalo. Prijaté opatrenia v nej majú jasne určený termín na realizáciu, ako aj zodpovedného gestora. Pomerne veľké množstvo opatrení bolo zameraných na informovanie partnerov zapojených do monitorovania a programovania a na zefektívnenie implementácie PO. Kým operatívne odporúčania viedli priamo ku konkrétnym zmenám či úpravám (napr. pri vyhlásení ďalších dopytovo-orientovaných výziev či na realokáciu finančných prostriedkov na intervencie s vyšším potenciálom čerpania), strategické odporúčania v mnohých prípadoch presiahli implementačný rámec EŠIF a predstavujú systémové zmeny z pohľadu jednotlivých rezortov. Pri takýchto zisteniach a súvisiacich odporúčaní dominujú v súhrnných správach o aktivitách a výsledkoch hodnotení OP LZ vyjadrenia typu „vzaté na vedomie, resp. odporúčané postupy/nástroje budú premietnuté do návrhu aktivít v rámci OP Slovensko.“ Je mimoriadne pozitívne, že **Program Slovensko 2021 – 2027**¹³ tieto zámery a ambície plne reflektuje a rešpektuje – pri súvisiacich typoch akcií jednotlivých ŠC OP **obsahuje priame odkazy na výsledky a odporúčania externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020**.¹⁴

- Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Zamestnanosť v rámci OP LZ – podľa odporúčania hodnotenia sa **podpora zameria** nielen na verejných, ale aj **neverejných poskytovateľov služieb zamestnanosti**, ktorí zabezpečia individualizované poradenstvo a komplexný prístup ku každému znevýhodnenému UoZ;
- Hodnotenie efektívnosti podporených intervencií z PO1 Vzdelávanie OP LZ zameraných na podporu zvyšovania atraktivity a kvality odborného vzdelávania a prípravy (ad hoc hodnotenie) – popri nadviazaní na aktivity z programového obdobia 2014 – 2020, sa posilní predovšetkým **podpora kariérneho poradenstva**, ktoré bolo v rámci hodnotenia identifikované ako výrazne slabý článok v rozvoji OVP;
- Hodnotenie inkluzívnych opatrení v rámci ŠC 1.1.1 PO1 Vzdelávanie OP LZ (ad hoc hodnotenie) – terénny prieskum realizovaného hodnotenia identifikoval potrebu **podpory ľudských zdrojov aj v zariadeniach poradenstva a prevencie**, aby poskytovali starostlivosť a odborné činnosti

¹² <https://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/monitorovanie-hodnotenie/hodnotenia-op-lz/>

¹³ https://eurofondy.gov.sk/wp-content/uploads/2022/11/221115_PSK_Final.pdf

¹⁴ MIRRI SR. 2022. *Program Slovensko 2021 – 2027*.

v potrebnom rozsahu a kvalite, zohľadňujúc individuálne potreby klientov, vrátane intervencií v menšinových jazykoch) – v novom programovom období je súčasťou ŠC ESO4.6;

- Hodnotenie vybraných opatrení APTP – **verejné služby zamestnanosti poskytované úradmi PSVR** v programovom období 2014 – 2020 boli vyhodnotené ako vysoko účinné a s rýchlou finančnou návratnosťou, podporené typy akcií v novom programovom období preto predpokladajú ich účinnosť aj **pri osobách aktívnych na trhu práce**;
- Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rámci OP ĽZ – hodnotenie potvrdilo, že **individualizovaný a komplexný prístup vo vzťahu k mladým UoZ** je potrebné **rozšíriť na celú cieľovú skupinu NEET** a ohrozených situáciou NEET; v novom programovom období sa budú poskytovať **finančné príspevky na vykonávanie absolventskej praxe** v zmysle zistení hodnotenia – podpora absolventskej praxe zvýšila zamestnateľnosť NEET a umožnila absolventom škôl získať v pomerne krátkom čase pracovné skúsenosti a postupne aj zamestnanie;
- Hodnotenie pokroku k naplneniu cieľov PO Sociálne začlenenie v rámci OP ĽZ – intervencie zabezpečujúce výkon terénnej sociálnej práce v programovom období 2014 – 2020 budú pokračovať aj v zmysle ich preukázanej účinnosti a efektívnosti na znižovanie rizika sociálneho vylúčenia a **pozície TSP budú naďalej financované prostredníctvom NP**;
- Hodnotenie nástrojov na podporu komplexného komunitného rozvoja v obciach s MRK (ad hoc hodnotenie) – limitovaný dopad intervencií koordinovaných odlišnými subjektmi štátnej správy bol preukázaný aj v rámci tohto hodnotenia; v programovom období 2021 – 2027 bude **podpora sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných komunit zabezpečená kombináciou investícií z ESF a EFRR** a kvalitnými odbornými službami prostredníctvom pomáhajúcich profesií.

Okrem strategického využitia poznatkov identifikovaných v rámci externých hodnotení OP ĽZ na nastavenie nadväzujúcich, prípadne nových intervencií v programovom období 2021 – 2027 uviedli respondenti individuálnych respondentov širšie využitie pri príprave rôznych stanovísk, podkladov a ďalších správ. Napríklad naratívny popis výsledkov dotazníkového prieskumu realizovaného v rámci ad hoc hodnotenia k PO1, podľa ktorých školy označili potrebu spolufinancovania v DOP jednoznačne ako prekážku a obmedzenie pri zapájaní sa do ESF aktivít podporujúcich inkluzívne opatrenia, bol použitý ako jeden z argumentov pri negociácii s EK o nulovom spolufinancovaní v programovom období 2021 – 2027. Podľa respondentov individuálnych rozhovorov sú prínosné predovšetkým **zistenia a analýzy vychádzajúce z terénneho prieskumu**, ktoré prinášajú priamu spätnú väzbu cieľových skupín a majú tak silnú argumentačnú váhu a reprezentatívnosť pri príprave a formulácii zámerov ďalších NP, konkrétne v časti *Popis východiskovej situácie*. V neposlednom rade je dôležitým faktorom ich realizácia externým, nezávislým a nestranným hodnotiteľom, resp. skupinou hodnotiteľov. Podobne sú pre implementačné štruktúry prínosné analýzy a spracovanie vecného a finančného pokroku, ktoré v naratívnej aj grafickej podobe ďalej využívajú. V tejto súvislosti by bolo vhodné zahrnúť do výstupov hodnotenia aj návrh pripravenej PowerPoint prezentácie s kľúčovými informáciami o hodnotení (predmet, metodika, zistenia, odporúčania), ktorú by zadávateľ vedel priamo využiť pri ďalších pracovných stretnutiach – interných či externých.

Ako už bolo spomenuté v EO2, alokácia na realizáciu hodnotení dopadov a cieľov PO nebola dostatočná, čo malo priamy vplyv na použité metódy a následne aj predložené výstupy týchto hodnotení. Vo všeobecnosti je možné k takémuto hodnoteniu pristúpiť kvalitatívnou metódou pomocou teoretických východísk sledovaním každého kroku intervenčnej logiky, identifikovaním kauzálnych väzieb a mechanizmov zmien alebo pomocou kvantitatívneho kontrafaktuálneho hodnotenia dopadov, ktoré vychádza z porovnania kontrolnej a porovnávacjej skupiny. V rámci externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 boli hodnotenia dopadov realizované kvalitatívnou metódou, s výnimkou kontrafaktuálneho hodnotenia dopadov v oblasti problematiky APTP (viac informácií uvádza EO1), no objem 300 hodín neumožňoval realizáciu takto zameraného terénneho prieskumu, ktorý je nevyhnutný

na kvalitatívny odhad dosiahnutých efektov. Tieto hodnotenia vychádzali z výsledkov a zistení predchádzajúcich dotazníkových prieskumov, rozhovorov či skupinových diskusií a ich finálne výstupy boli z tohto hľadiska čiastočne obmedzené.

Zo zrealizovaných rozhovorov vyplynulo, že podobne nebol plný potenciál dosiahnutý v hodnotení príspevku OP ĽZ 2014 – 2020 k HP rovnosť mužov a žien a nediskriminácia v kontexte implementácie všetkých OP financovaných z EŠIF, v ktorom sa ako problematické ukázalo nedostatočné evidovanie D-údajov a tiež samotná komplexnosť tejto agendy. Sledovanie D-údajov bolo na strane prijímateľov v niektorých OP voliteľné, čo značne obmedzilo analýzu a vyhodnotenie spracovávaných údajov. V budúcnosti by sa okrem konzistentnosti vo vykazovaní súvisiacich dát naprieč OP uplatnil aj priamy prístup hodnotiteľov k potrebným databázam (ITMS2014+), ako aj širšia komunikácia na sprístupnenie agendy HP vo všetkých jej významoch.

Proces odborných hodnotení OP je dôležitým predpokladom na vytvorenie efektívneho systému, ktorý systematicky overuje a vyhodnocuje relevantnosť a nastavenie podporovaných intervencií, pokrok v dosahovaní zadaných míľnikov a cieľov a predovšetkým ich dopady na cieľové skupiny a príspevok k rozsiahlym reformám v rôznych oblastiach. Podobne prijaté a zrealizované opatrenia, ktoré sú reakciou na výsledky odborných hodnotení, reflektujú ich zistenia v ďalšej implementačnej praxi a zároveň sú predmetom pravidelného vyhodnocovania prostredníctvom súhrnných správ o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení OP; tie naznačujú, že takýto **systematický prístup je adekvátny a žiaduci**. Spolu s ponaučeniami z doterajšej implementačnej praxe, ako aj skúsenosťami zo súčasného nastavenia procesu hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 uvedenými v predchádzajúcich EO, tak ponúkajú vhodný model aj do budúcnosti.

Zhrnutie evaluačnej otázky 3

Výsledky a zistenia externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 sa predkladajú vo forme ZHS, ktorá odzrkadľuje celý proces hodnotenia a prezentuje všetky dôležité zistenia, odporúčania a návrhy, ktoré z neho vyplývajú. Všetky ZHS majú jednotnú štruktúru a formát, ktoré sú zástupcami RO, SO, CKO a vecných sekcií hodnotené pozitívne – oceňujú najmä prehľadnosť a dobrú orientáciu v texte, potrebné relevantné informácie o danom hodnotení, výstižné grafy, tabuľky aj prílohy.

Z obsahového hľadiska spĺňajú predložené ZHS očakávania zadávateľa aj partnerov – predovšetkým spracovaním kontextuálnych materiálov a analýz a poskytnutím kvalitatívnych a kvantitatívnych dôkazov podporujúcich formulované závery. Zrealizované rozhovory potvrdili, že predložené odporúčania sú adresné a relevantné a jasne popisujú želanú zmenu.

Využitie výsledkov externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 má pomerne široký záber – od konkrétnych implementačných úprav, realokáciu finančných prostriedkov na intervencie s vyšším potenciálom čerpania, až po prípravu nadväzujúcich/nových intervencií, a to aj v ďalšom programovom období. Prínos a relevantnosť realizovaných externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 potvrdzujú priame odkazy v Programe Slovensko 2021 – 2027 – podpora istých typov akcií je vo viacerých prípadoch odôvodnená ich konkrétnymi výsledkami a odporúčaniami.

Z pohľadu respondentov sú za najprínosnejšie aspekty zrealizovaných hodnotiacich aktivít považované zistenia a analýzy vychádzajúce z terénneho prieskumu, ktoré prinášajú priamu spätnú väzbu od prijímateľov NP/DOP. Poskytujú nenahraditeľné informácie nielen z pohľadu pokroku a efektívnosti implementácie intervencií, ale aj z perspektívy ich nastavenia a potrieb samotných cieľových skupín.

3.4 EO4: Aké sú odporúčania pre implementáciu akcií podporovaných z ESF+?

Príprava hodnotení a výber hodnotiacich metód

Kvalitatívne zlepšenie OP je priamo podmienené strategickým prístupom k jeho odborným hodnoteniam. Skúsenosti zo zrealizovaných externých hodnotení OP LZ 2014 – 2020 potvrdili, že **systematický postup RO MPSVR SR sa osvedčil** a vytvára vhodné podmienky nielen na efektívnu realizáciu hodnotiacich aktivít, ale i na adresné využívanie ich výsledkov po ich ukončení. Zriadenie *Pracovnej skupiny pre riadenie hodnotenia OP LZ* a vypracovanie a aktualizácia *Plánu hodnotenia OP LZ pre programové obdobie 2014 – 2020* sú kľúčovými prvkami nielen v prvotnej fáze prípravy hodnotenia OP, ale poskytujú aj potrebnú konzistentnosť a koordináciu celého procesu. Predovšetkým široké zastúpenie partnerov v rámci pracovnej skupiny (RO, SO, CKO, koordinátori HP, prizvaní experti) je vnímané kladne a má pozitívny dopad nielen na využiteľnosť výsledkov hodnotení, ale aj na reflektovanie samotného dopytu konkrétnych hodnotiacich aktivít. Detailná komunikačná matica vypracovaná pre každé hodnotenie môže byť prínosom nielen z hľadiska komunikácie, ale i efektívneho pripomienkovacieho procesu.

Kombinácia plánovaných a ad hoc hodnotení poskytuje na jednej strane vopred stanovenú štruktúru a rozsah aktivít, no zároveň umožňuje flexibilne reagovať na vzniknuté potreby RO a partnerov. Z pohľadu budúcich hodnotiacich aktivít sa na zvýšenie transparentnosti ako prínosné **javí zavedenie špecifického koordinačného postupu pre stanovenie prioritizácie tém a predmetov tzv. ad hoc hodnotení/tematických hodnotení** tak, aby sa k ich výberu mali možnosť vyjadriť všetci členovia pracovnej skupiny a aby bola dosiahnutá ich tematická vyváženosť. Zo zrealizovaných hodnotení OP LZ 2014 – 2020 zadávateľ a partneri ocenili najmä konkrétne zameranie ad hoc hodnotení alebo tematických hodnotení (v porovnaní s obsahovými hodnoteniami na úrovni celých PO) a **zvýšenie počtu takýchto hodnotení** v budúcnosti môže byť taktiež prínosom.

Vopred zadefinované hodnotiace otázky, na príprave ktorých sa podieľali všetci členovia pracovnej skupiny, zvyšujú ich relevantnosť a adresnosť a prispievajú k promptnému nábehu implementácie hodnotení. Naopak, **flexibilita výberu hodnotiacich metód a nástrojov** zo strany spracovateľov zohľadňuje možnosti či obmedzenia z pohľadu dostupných údajov v danom čase (napr. neaktuálnosť dostupných údajov) či špecifik cieľovej skupiny.

Realizácia hodnotení a spracovanie predložených výstupov

Skúsenosti zo zrealizovaných hodnotiacich aktivít OP LZ 2014 – 2020 sú pozitívne a potvrdzujú, že **externé odborné spracovanie s aktuálnym nastavením je vhodné a mimoriadne efektívne**. Realizácia hodnotení prostredníctvom rámcovej dohody umožňuje dostatočne rýchly nábeh jednotlivých hodnotiacich aktivít a zároveň zabezpečuje **konzistentnosť** nastavených procesov, komunikácie a predložených výstupov. Stanovené štandardné postupy vo forme úvodných stretnutí, odsúhlasení evaluačného rámca, súčinnosti s relevantnými partnermi, ako aj pripomienkovania a finalizácie hodnotiacich správ sú považované za vysoko funkčné a konštruktívne. Taktiež sa overilo **stabilné personálne zabezpečenie** kapacít manažérov hodnotenia/manažérov hodnotenia a monitorovania na RO a SO, ktoré má priamy pozitívny dopad na účinnú spoluprácu a dosiahnuté výsledky. Efektívnosť súčasného nastavenia potvrdzuje aj samotný objem aktivít od roku 2019 – k 31. 12. 2022 bolo zrealizovaných 24 externých hodnotení; do decembra 2023 sa predpokladá ukončenie ďalších deviatich hodnotení.

Z formálneho hľadiska je **kvalita predložených výstupov** hodnotená kladne – zadávateľ a partneri oceňujú jednotný formát hodnotiacich správ s prehľadnou štruktúrou, výstižnými zhrnutiami a potrebnými relevantnými informáciami o danom hodnotení (metodika, kontext). Z obsahového

hľadiska taktiež **naplňajú očakávania a informačné potreby zadávateľa a partnerov**, a to hĺbkovými analýzami a kvalitatívnymi aj kvantitatívnymi dôkazmi podporujúcimi formulované závery.

Na zefektívnenie procesu v budúcnosti je možné zvážiť **vypustenie predkladania PHS**, keďže realizované hodnotiace aktivity sú z časového hľadiska pomerne krátke (v priemere necelých päť mesiacov) a predkladanie priebežných zistení sa tak nejaví ako potrebné. Zaradenie **PowerPoint prezentácie** s kľúčovými informáciami o hodnotení a jeho výsledkoch by, naopak, bolo užitočným a ďalej využiteľným výstupom každého zrealizovaného hodnotenia. Z perspektívy spracovateľov hodnotení sa ako pragmatické javí zabezpečenie ich **prístupu do ITMS2014+, resp. ITMS21+** na priamy výber a agregáciu spracovávaných údajov.

Využitie zistení a odporúčaní

Výsledky zrealizovaných hodnotiacich aktivít OP ĽZ 2014 – 2020 vo forme formulovaných zistení a súvisiacich odporúčaní splnili očakávania zadávateľa a partnerov (SO, vecné odbory), ktorí oceňujú adekvátnu **argumentáciu predložených záverov**, ako aj **adresnosť a jasnosť odporúčaní**. Široké **spektrum interných a externých partnerov**, ktorí sú informovaní o výsledkoch hodnotení, a tiež transparentné **zverejňovanie výstupov** na webovom sídle RO podporujú aktívne uplatnenie výsledkov hodnotení a ich relevantné využitie. Za efektívny prvok je považovaný komplexný proces uplatnenia zistení a odporúčaní prostredníctvom **vypracovania návrhu opatrení a systematické monitorovanie ich plnenia počas celej doby ich realizácie v praxi**.

Opatrenia prijaté a realizované v nadväznosti na výsledky hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 majú široký záber od **konkrétnych zmien v implementácii intervencií** (napr. úprava dopytovo-orientovaných výziev), **realokácie finančných prostriedkov** až po **prípravu ďalších intervencií**, a to aj v novom programovom období. Prínos a relevantnosť realizovaných externých hodnotení OP ĽZ 2014 – 2020 potvrdzujú priame odkazy v Programe Slovensko 2021 – 2027, kde je podpora istých typov akcií vo viacerých prípadoch odôvodnená ich špecifickými zisteniami a odporúčaniami.

Za najväčší prínos sú považované **zistenia a analýzy z terénneho prieskumu zameraného na konkrétne intervencie (NP/DOP)**, ktoré prinášajú priamu spätnú väzbu od ich prijímateľov. Umožňujú dostatočne hĺbkovú analýzu a šetrenie a poskytujú nenahraditeľné informácie nielen z pohľadu efektívnosti implementácie intervencií, ale aj z perspektívy ich nastavenia a **potrieb samotných cieľových skupín**. Z pohľadu budúcich hodnotiacich aktivít môže byť prínosom **ešte výraznejšie posilnenie tohto aspektu**, aj prostredníctvom navýšenej alokácie pracovného fondu na realizáciu podrobných šetrení a zvýšeného počtu ad hoc hodnotení tak, ako bolo uvedené vyššie.

4 Prílohy

Príloha 1 – Evaluačná matica

Príloha 2 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

Príloha 3 – Použité zdroje informácií

4.1 Príloha 1 – Evaluačná matica

Hodnotiace otázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát	Zvolená metodika zberu a analýzy
HO1: Zodpovedali metódy hodnotení potrebám zadávateľa (implementačných štruktúr)?				
<ul style="list-style-type: none"> Ktoré metódy hodnotenia boli najčastejšie využívané v hodnoteniach OP LZ? Boli vybrané metódy hodnotenia vhodné s ohľadom na hodnotiace otázky a informačné potreby zadávateľa? Akým spôsobom sa podieľal zadávateľ na výbere foriem a metód hodnotenia? Ktoré formy a metódy hodnotenia mali pre zadávateľa najväčší prínos a prečo? 	<p>Kvantitatívne a kvalitatívne evaluačné metódy použité v hodnoteniach OP LZ</p> <p>Interakcia zadávateľa a zhotoviteľa pri výbere evaluačných metód</p> <p>Prínos jednotlivých typov evaluačných metód z pohľadu zadávateľa</p>	<p>Využitie jednotlivých evaluačných metód v rôznych typoch hodnotení OP LZ</p> <p>Efektívnosť procesov súvisiacich s výberom evaluačných metód (tvorba zadania, úvodné stretnutie, evaluačná matica)</p> <p>Relevantnosť a účinnosť použitých evaluačných metód</p>	<p>ZHS OP LZ</p> <p>Dokumentácia RO súvisiaca s hodnoteniami OP LZ</p> <p>(1) Interview s RO MPSVR SR</p> <p>(2) Interview s vybranými vecnými gestormi MPSVR SR</p> <p>(3) Interview s CKO</p> <p>(4) Interview so SO (MŠVVaŠ SR, MV SR)</p> <p>(5) Interview s vybranými prijímateľmi NP (ÚPSVaR)</p>	<p>Analýza dokumentácie</p> <p>Pološtruktúrované rozhovory</p>
HO2: Do akej miery reagovalo časovanie hodnotení na informačné potreby zadávateľa?				
<ul style="list-style-type: none"> Aké boli dôvody pre výber času realizácie hodnotení? Zodpovedal čas realizácie hodnotení informačným potrebám zadávateľa? Aký počet hodnotení bol realizovaný v jednotlivých rokoch implementácie OP LZ? Bol čas určený na realizáciu hodnotení dostatočný s ohľadom na rozsah a náročnosť hodnotení? 	<p>Procesy identifikácie informačných potrieb zadávateľa</p> <p>Procesy prípravy hodnotení na strane zadávateľa</p> <p>Časová náročnosť realizovaných hodnotení</p> <p>Využívanie dostupných kapacít zhotoviteľa</p>	<p>Časová os prípravy a realizácie jednotlivých hodnotení</p> <p>Miera súladu realizovaných hodnotení s informačnými potrebami zadávateľa a dostupnými kapacitami zhotoviteľa</p> <p>Primeranosť časovej alokácie pre jednotlivé typy hodnotení</p>	<p>ZHS OP LZ</p> <p>Dokumentácia RO súvisiaca s hodnoteniami OP LZ</p> <p>(1) Interview s RO MPSVR SR</p> <p>(2) Interview s vybranými vecnými gestormi MPSVR SR</p> <p>(3) Interview s CKO</p> <p>(4) Interview so SO (MŠVVaŠ SR, MV SR)</p> <p>(5) Interview s vybranými prijímateľmi NP (ÚPSVaR)</p>	<p>Analýza dokumentácie</p> <p>Pološtruktúrované rozhovory</p>

Hodnotiace otázky	Posudzovacie kritériá	Ukazovatele	Zdroje dát	Zvolená metodika zberu a analýzy
HO3: Ako prispeli formulované zistenia a odporúčania k zvýšeniu kvality implementácie OP LZ?				
<ul style="list-style-type: none"> Akým spôsobom sa zadávateľ zaoberal zisteniami a odporúčaniami? Do akej miery boli formulované zistenia relevantné pre zadávateľa? Aká bola závažnosť formulovaných zistení pre zadávateľa? Do akej miery boli formulované odporúčania relevantné pre implementáciu programu? Boli navrhované odporúčania vykonateľné v praxi? 	<p>Interakcia zadávateľa a zhotoviteľa pri finalizácii a odovzdaní hodnotiacich správ OP LZ</p> <p>Kvalita zistení a odporúčaní z pohľadu zadávateľa</p>	<p>Efektívnosť procesov súvisiacich s finalizáciou a odovzdaním hodnotiacich správ OP LZ (komentáre a ich zapracovanie, zhrnutie, odovzдание a zverejnenie hodnotiacej správy)</p> <p>Relevantnosť a závažnosť zistení</p> <p>Relevantnosť a vykonateľnosť odporúčaní</p>	<p>ZHS OP LZ</p> <p>Dokumentácia RO súvisiaca s hodnoteniami OP LZ</p> <p>(1) Interview s RO MPSVR SR</p> <p>(2) Interview s vybranými vecnými gestormi MPSVR SR</p> <p>(3) Interview s CKO</p> <p>(4) Interview so SO (MŠV VaŠ SR, MV SR)</p> <p>(5) Interview s vybranými prijímateľmi NP (ÚPSVaR)</p>	<p>Analýza dokumentácie</p> <p>Pološtruktúrované rozhovory</p>
HO4: Aké sú odporúčania pre implementáciu akcií podporovaných z ESF+?				
<ul style="list-style-type: none"> Aké sú odporúčania pre nastavenie oprávnených aktivít/MU v programovom období 2021 – 2027? 	<p>Odporúčania týkajúce sa prípravy hodnotení a výberu hodnotiacich metód</p> <p>Odporúčania týkajúce sa realizácie hodnotení a spracovania hodnotiacich správ</p> <p>Odporúčania týkajúce sa využitia zistení a odporúčaní</p>	<p>Koordinácia hodnotení na strane zadávateľa</p> <p>Vhodnosť rôznych typov hodnotení a evaluačných metód</p> <p>Štruktúra a dĺžka hodnotiacej správy</p> <p>Zverejnenie a využitie výsledkov hodnotení</p> <p>Komunikácia medzi zadávateľom a zhotoviteľom počas celého procesu hodnotenia</p> <p>Budovanie evaluačnej kultúry v ESF+</p>	<p>ZHS OP LZ</p> <p>Dokumentácia RO súvisiaca s hodnoteniami OP LZ</p> <p>(1) Interview s RO MPSVR SR</p> <p>(2) Interview s vybranými vecnými gestormi MPSVR SR</p> <p>(3) Interview s CKO</p> <p>(4) Interview so SO (MŠV VaŠ SR, MV SR)</p> <p>(5) Interview s vybranými prijímateľmi NP (ÚPSVaR)</p>	<p>Analýza dokumentácie</p> <p>Pološtruktúrované rozhovory</p>

4.2 Príloha 2 – Zoznam osôb, s ktorými bol vedený rozhovor

Meno inštitúcie	Dátum osobného rozhovoru	Meno respondenta
MPSVR SR Sekcia rodinnej politiky	24. 8. 2023	Michal Milan
MV SR	25. 8. 2023	Ivana Hacajová
		Matej Mikuška
MIRRI SR CKO	25. 8. 2023	Andrej Chudý
MŠVVaŠ SR	30. 8. 2023	Marta Černáková
MPSVR SR Sekcia fondov EÚ	5. 9. 2023	Andrea Drobná
		Monika Leščáková
MPSVR SR Odbor horizontálnych princípov	6. 9. 2023	Magdaléna Celnarová
MPSVR SR Odbor politiky trhu práce	7. 9. 2023	Dominika Kosztolányi

4.3 Príloha 3 – Zoznam použitej literatúry

CKO. 2016. *Štandardy kvality hodnotenia európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020*. Dostupné na:

https://www.partnerskadohoda.gov.sk/data/files/556_tandardy-kvality-hodnotenia-esif-v-programovom-obdobi-2014-%E2%80%93-2020.pdf

CKO. 2017. *Metodický pokyn CKO č. 20*. Dostupné na:

<https://www.partnerskadohoda.gov.sk/metodicke-pokyny-cko-a-uv-sr/>

CKO. 2022. *Systém riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov. Programové obdobie 2014 – 2020. Verzia 12*. Dostupné na: <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/zakladne-dokumenty/>

EP a Rada (EÚ). 2013. *Nariadenie č. 1303/2013*. Dostupné na:

https://www.partnerskadohoda.gov.sk/data/files/83_nariadenie-ep-a-rady-eu-c-1303_2013.pdf

EP a Rada (EÚ). 2013. *Nariadenie č. 1304/2013*. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1304&from=sv>

ESF. 2016. *Guidance document - Programming Period 2014 – 2020 – Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy – European Social Fund, Annex D – Practical guidance on data collection and validation*. Dostupné na https://ec.europa.eu/sfc/en/system/files/ged/Annex%20D%20-%20Practical%20guidance%20on%20data%20collection%20and%20validation_0.pdf

IBS SLOVAKIA. 2015. *Metodika hodnotenia dopadov operačného programu Ľudské zdroje*. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-zasi/metodika-hodnotenia-dopadov-op-lz.pdf>

MIRRI SR. 2022. *Program Slovensko 2021 – 2027*. Dostupné na: https://eurofondy.gov.sk/wp-content/uploads/2022/11/221115_PSK_Final.pdf

MPSVR SR. 2019. *Súhrnná správa o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení operačného programu Ľudské zdroje za rok 2018*. Dostupné na:

<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/suhrne-spravy/suhrnna-sprava-op-lz-2018.pdf>

MPSVR SR. 2020. *Súhrnná správa o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení operačného programu Ľudské zdroje za rok 2019*. Dostupné na:

<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/suhrne-spravy/suhrnna-sprava-op-lz-2019.pdf>

MPSVR SR. 2021. *Súhrnná správa o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení operačného programu Ľudské zdroje za rok 2020*. Dostupné na:

<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/suhrne-spravy/suhrnna-sprava-op-lz-2020.pdf>

MPSVR SR. 2022. *Plán hodnotenia operačného programu Ľudské zdroje pre programové obdobie 2014 – 2020 verzia 1.4*. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/plan-hodnotenia-op-lz-1-4.pdf>

MPSVR SR. 2022. *Súhrnná správa o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení operačného programu Ľudské zdroje za rok 2021*. Dostupné na:
<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/suhrnne-spravy/suhrnna-sprava-op-lz-2021.pdf>

MPSVR SR. 2023. *Súhrnná správa o aktivitách hodnotenia a výsledkoch hodnotení operačného programu Ľudské zdroje za rok 2022*. Dostupné na:
<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/hodnotenie/suhrnne-spravy/suhrnna-sprava-op-lz-2022.pdf>

Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov